

JADWIGA ŁUCZAKOWA

KATALOG AKT ORGANIZACJI GŁÓWNEJ
POWSTANIA STYCZNIOWEGO W ZABORZE PRUSKIM
(Z ARCHIWUM JANA DZIAŁYŃSKIEGO)

Katalog niniejszy obejmuje oprócz niekompletnych akt Organizacji Powstania w Zaborze Pruskim również archiwalia prywatne Organizatora Jana Działyńskiego, odnoszące się do powstania. Należą tu poza tym akta Agencji Drezdeńskiej, która po rozwiązaniu Biura Wojskowego w Paryżu od 18 IV 1864 podporządkowana była Organizacji poznańskiej¹. Całość stanowi obecnie fragment Archiwum Jana Działyńskiego, wchodząc do grupy aktów dotyczących jego działalności publicznej. Zawiera ona w przeważnej większości źródła do dziejów poznańskiej organizacji pomocy powstaniu już w końcowym okresie walki. Do początków powstania, do działalności Komitetu Działyńskiego w 1863 r., z wyjątkiem bardzo drobnych fragmentów nie pozostało tu nic. Zarządzona przez władze pruskie rewizja w dniu 28 IV 1863 r. w pałacu Działyńskich w Poznaniu i konfiskata akt Komitetu wraz z prywatnymi notatkami i korespondencją Jana Działyńskiego przyczyniła się do ujawnienia całej akcji i skompromitowania większości zaangażowanych w ruch, likwidując żywą naówczas działalność Komitetu. Sam Działyński udał się do oddziału Taczanowskiego, biorąc udział w bitwie pod Ignacewem i po klęsce opuścił kraj, przebywając odtąd stale w Paryżu. Skonfiskowane akta stały się podstawą do wszczęcia procesu i oskarżenia o zdradę stanu. Przekazane sądowi do Berlina obecnie nie istnieją². Znanie są jedynie z tekstu akt śledczych, który budzi mieszcami podejrzenie autentyczności³. Pod sygn. 1019 w Bibliotece Kórnickiej znajduje się ów obszerny akt oskarżenia prokuratora Adlunga w tłumaczeniu polskim, w pewnych partiach nieco odmienny od urzędowego wydania niemieckiego. Nie istnieją również archiwalia po Komisarzu Pełnomocnym w Zaborze Pruskim, Julianie Łukaszewskim, ze

¹ Rps B.K. 7399 F. Breański do Działyńskiego 20 IV 1864.

² Pismo Deutsches Zentralarchiv Abt. Merseburg 14 IV 1960 A.B. 1092/60 BIII.

³ A. Wojtkowski, *Zabór pruski w powstaniu styczniowym*, „Przegl. Hist.”, 34, s. 604—605.

zbioru Artura Wołyńskiego w Bibliotece Raperswilskiej⁴, drukowane tylko częściowo w zbiorze *Zabór pruski w czasie powstania styczniowego* (Jassy 1870) przez samego Łukaszewskiego. W związku z tymi stratami kórnickie materiały zyskały na znaczeniu.

Z początkiem roku 1864 (nominalnie 22 I) Jan Działyński został mianowany przez Agenta Rządowego w Paryżu, E. Dębińskiego, Organizatorem Głównym Sił Zbrojnych w zaborze pruskim. *De facto* rozpoczął swoje czynności 4 III⁵, uzyskując oficjalne potwierdzenie nominacji przez Rząd Narodowy w Warszawie dopiero 6 V⁶, w końcowej już fazie powstania. Oderwany od kraju, w walce z opozycją konserwatywnego Wydziału Wykonawczego z jednej strony a niepopularnym komisarzem Łukaszewskim z drugiej⁷, niewiele już mógł dokonać mimo niesłabnącego entuzjazmu i wielkiej ofiarności. Archiwum Organizacji daje obraz usiłowań galwanizacji ruchu, zawiera ciekawe projekty nowej organizacji zaboru pruskiego i szczegóły dotyczące formowania oddziałów Budziszewskiego, Raczkowskiego i Kopernickiego dla wsparcia powstania w województwach pogranicznych. Zachowana korespondencja rzuca nieco światła na dzieje powstania w województwie kaliskim, mazowieckim, augustowskim i płockim oraz pomocy udzielanej tym województwom przez Organizację poznańską w postaci wysyłki broni i pieniędzy. Zwłaszcza dzięki zachowanej w aktach Komisarza Rządu w Dreźnie korespondencji L. Navone, płockiego Naczelnika Wojennego, są tutaj ciekawe materiały do udziału Kurpiów w powstaniu oraz do walk w Płocku. Na uwagę zasługują również akta dotyczące zakupu i transportu broni. Korespondencja z Komisją Broni w Liège stanowi uzupełnienie do nie istniejących już również Akt Komisji Broni w Liège⁸. Poza tym znajduje się tu nieco materiałów do udziału ochotników Francuzów w powstaniu.

Katalog obejmuje prawie wszystko, co do okresu powstania styczniowego znajduje się w zbiorach rękopiśmiennych Biblioteki Kórnickiej. Jedyne nie uwzględniona została korespondencja rodzinna Działyńskich i Zamoy-skich z tych lat oraz pojedyncze listy, do których odsyłam przy odpowiednich pozycjach. Poza tym drobne fragmenty w „Papierach po L. Niedźwieckim”⁹ oraz drobiazgi włączone do zbiorów w okresie ostatnim (sygn. B.K. 1751 „Wspomnienia Leona Króla”, druk. „Praca” 1912 nr 5, 6, i sygn. B. K. 2679 „Papiery osobiste z dziennikiem Franciszka Sebastiana Łukomskiego”).

Opracowany tutaj zbiór aktów w większości znajdował się w Paryżu aż

⁴ Zob. *Katalog rękopisów Biblioteki Narodowej*, Warszawa 1938, t. 2 cz. 1, sygn. 1748—1751.

⁵ Rps B. K. 7414 Nominacja J. Działyńskiego.

⁶ Rps B. K. 7393 Zawiadomienie o nominacji J. Działyńskiego.

⁷ Rps B. K. 7409 List Franciszka Kopernickiego 22 IV 1864.

⁸ Zob. *Katalog rękopisów Biblioteki Narodowej*, t. 2 cz. 1, sygn. 1779—1784.

⁹ Zob. J. Łuczakowa, *Katalog „Papierów po Leonardzie Niedźwiedzim” i Archiwum Dyzwizji Kozaków Sultańskich w Bibliotece Kórnickiej*, „Pam. B. K”, zes. 7, 1959.

do r. 1893. Na niektórych z nich jest ręką Jadwigi Zamoyskiej napis: „Z arch. Jana Działyńskiego”. W czasie likwidacji części mieszkania paryskiego w r. 1893 szkatułka z aktami z 1864 r. została przewieziona do Kórnika¹⁰. Nie uporządkowane materiały nie były udostępniane. Jedynie w okresie międzywojennym uwzględniła je Z. Śliwińska¹¹ w swej nie drukowanej pracy. Po wojnie zostały uporządkowane i opracowane w niniejszym katalogu, obejmując 39 pozycji pod sygn. 1019 i 7393—7430. Wszystkie akta są luźne, różnego formatu. Dla uniknięcia powtórzeń pominięto umieszczanie tego w opisie, podając ogólnie liczbę aktów bez rozróżnienia ich rodzaju. Oryginalny tytuł został wyróżniony za pomocą cudzysłowu. Przy opisie listów uwzględniono w katalogu datę dzienną i miesięczną z podaniem daty rocznej w skrócie: 1863 i n.=63 i n., również dla uniknięcia ustawicznych powtórzeń. W nawiasach kwadratowych umieszczono ustalone nazwiska i imiona, nie stosując ich przy ustalaniu samych tylko imion, z wyjątkiem wypadków wątpliwych z dodatkiem znaku zapytania. Liczbę listów wskazuje cyfra w nawiasie okrągłym.

OBJAŚNIENIE SKRÓTÓW

ang. — angielski	NN — nieokreślony
b.d. — bez daty	niem. — niemiecki
B.K. — Biblioteka Kórnicka	Organ. Gł. w Zab. Prus. — Organizator
b. r. — bez roku	Główny w Zaborze Pruskim
brul. — brulion	oryg. — oryginał
druk. — drukowano	Podat. Nar. — Podatek Narodowy
fragm. — fragment	podpis. — podpisany
franc. — francuski	pol. — polski
Inc. — Incipit	Pom. — Pomocnik
k. — karta	Pożycz. Nar. — Pożyczka Narodowa
Komis. Pełnom. — Komisarz Pełnomocny	pseud. — pseudonim
Komis. Rz N — Komisarz Rządu Narodowego	rjęz. — różnojęzyczny
kop. — kopia	Rz N — Rząd Narodowy
litogr. — litografia	s. — strona
n. — następny	woj. — województwo
Nacz. Cywil. — Naczelnik Cywilny	wojsk. — wojskowe
Nacz. Wojen. — Naczelnik Wojenny	zab. prus. — zabór pruski
	63—68 — 1863—1868

7393. *Pol. 1864. Oryg. i brul. Aktów 12. K. 29.*

Rozkazy Rządu Narodowego Wydziału Wojny do Jana Działyńskiego Organizatora Głównego Sił Zbrojnych w zab. pruskim.

8 IV—8 V 64 (4 i fragm.) k. 1—2, 5—6, 11, przy tym raport Biura Wojsk. Pom. nr 1 w Dreźnie do Rz N Wydziału Wojny 23 IV 64 k. 3—4; „Instrukcja

¹⁰ Rps B. K. 93, s. 65 Notatka Z. Celichowskiego.

¹¹ Wojtkowski, o. c., s. 608.

dla Organizatora Głównego w Zaborze Pruskim" 8 V 64 k. 12—13. (Druk. J. Łukaszewski: *Zabór pruski...* Jassy 1870 s. 49—52); Projekt czynności Organizatora 6 V 64 (brul. i czystopis) k. 7—10; Bruliony raportów J. Działyńskiego do Rz N 9 VI 64 i b.d. (po 9 VI) (2) k. 14—15, 19—29 i „Ustawa Organiczna dla Zaboru Pruskiego” (fragm. brul.) k. 16—18.

Dawna sygn. P t. 7.

7394. *Pol. 1863—1864. Oryg. Aktów 7. K. 10.*

Korespondencja urzędowa Karola Ruprechta Komis. Rz N z Janem Działyńskim.

Ruprecht K. do J. Działyńskiego 6 I — 7 IV 64 (5) k. 1—3, 5—9 i brul. odpowiedzi 30 II 64 k. 4 oraz list K. Ruprechta do NN Michała 31 XII 63 k. 10.

Dawna sygn. P t. 10.

7395. *Pol. 1864. Oryg. i kop. Aktów 23. K. 37.*

Korespondencja urzędowa Wacława Przybylskiego Komis. Nadzw. Rz N m. in. dotycząca powstania w woj. augustowskim i udziału Kurpiów.

1. Przybylski Wacław do J. Działyńskiego 19 III — 22 IV 64 i b.d. (7 oryg. i 4 kop.) k. 1—19, przy tym kop. i brul. odpowiedzi 1 V i [po 1 V] 64 (2) k. 20—27 i kop. pisma Władysława Rychłowskiego Pom. Komis. woj. august. do J. Działyńskiego 30 IV 64 k. 28.

2. a) Raporty do W. Przybylskiego następujących:
Kopernicki Franciszek i Raczkowski Wincenty Nacz. Dyw. Kalis. i Mazow. 5 IV 64 (oryg. i kop.) k. 30—31. — [Radziszewski Bionisław] (pseud. Ignacy Czyński) Komis. Pełnom. woj. august. 9 IV 64 k. 32.

b) Pisma W. Przybylskiego do następujących:
[Łukaszewski Julian] Komis. Pełnom. i Wydział Wykon. w Zab. Prus. 10 V 64 (kop. uwierz.) k. 36—37. — [Sapieha Adam] Komis. Pełnom. na Anglię i Francję 22 IV 64 (kop. w 3 egz.) k. 33—35.

Por. S. Kieniewicz: *Sprawa włościańska w powstaniu styczniowym*. Wrocław 1953 s. 382.
Dawna sygn. P t. 9.

7396. *Pol. 1864—1865. Oryg. i kop. Aktów 18. K. 28.*

Korespondencja Adama Sapichy Komis. Pełnom. na Anglię i Francję z Janem Działyńskim.

1. Sapieha A. do J. Działyńskiego 12 IV — 24 V 64 (9) i 2 kop. k. 1—2, 4—15, 18—21, 23, przy tym brul. odpowiedzi J. Działyńskiego 2 V 64, 2 III 65

(2 red.), b.d. [maj 64] (4) k. 16, 17, 22, 24—26 z dopiskiem brul. do gen. [Michała Heidenreicha ?] k. 17 oraz kop. nominacji A. Sapiehy na Komis. Pełnom. 8 IV 64 k. 3.

2. Memoriał siedmiu obywateli. Podpis.: A. Sapieha, E. Różycki, W. Przybylski i in. b.d. [22 V 64] (kop. uwierzyt., uszkodz.) k. 27—28.

Druk. A. Lewak: *Polska działalność dyplomatyczna*, Warszawa 1937 I s. 93 i n.; por. W. Przyborowski: *Ostatnie chwile powstania styczniowego*, Poznań 1887—1888 III s. 55—60; S. Kieniewicz: *Adam Sapieha*, Lwów 1939 s. 131 i n.

Dawna sygn. P t. 11.

7397. *Pol. 1864. Oryg. i kop. Aktów 4. K. 8.*

Korespondencja urzędowa Jana Kurzyny Pełnom. Reprezentanta Rz N z Janem Działyńskim.

Kurzyna J. do J. Działyńskiego 28 VII 64 (2) k. 1—2, 5—6, przy tym kop. dekretu, rozporządzeń Rz N i nominacji Kurzyny 5 i 10 VII 64 k. 3—4 oraz akt złożenia mandatu Organizatora przez J. Działyńskiego na ręce Kurzyny 6 VIII 64 (kop.) k. 7—8.

Dawna sygn. P 11 t. 20.

7398. *Pol. 1864. Oryg. Aktów 4. K. 6. Druk 49 × 33 i rkpsy.*

Rozkazy gen. Józefa Hauke-Bosaka Nacz. Korpusu II.

1. „Rozkaz do sił zbrojnych woj. Krakowskiego, Sandomierskiego i Kaliskiego ... Cisów 10 stycznia 1864 r.”

„Rozkaz do sił zbrojnych województwa Krakowskiego, Sandomierskiego i Kaliskiego” 11 I 64.

„Rozkaz do wojsk Korpusu drugiego” 16 I 64.

K. 1—2. Druk z podpisem i własnor. poprawkami uwierzyt. Bosaka.

Zob. J. Gąsiorowski: *Bibliografia druków dotyczących powstania styczniowego*. Warszawa 1923 s. 45 nr 325—327.

2. „Rozkaz do wojsk województw Krakowskiego, Sandomierskiego i Kaliskiego” 1 II 64 k. 3—4.

3. „Do Naczelników Powiatu W.K.S. i Kali.” 2 II 64 k. 6.

4. „Rozkaz do wojsk województwa Krakowsk., Sand. i Kaliskiego” 6 II 64 (z poprawkami) k. 5.

Druk.: W. Sabowski: *Józef Hauke-Bosak*. Kraków 1871 s. 78—82.

Dawna sygn. P t. 3.

7399. *Pol. 1864. Oryg. Aktów 9. K. 13.*

Korespondencja urzędowa gen. Feliksa Breańskiego Dyr. Biura Pom. Wojsk. Wydz. Wojny w Paryżu z Janem Działyńskim.

Breański F. do J. Działyńskiego 8 III — 20 IV 64 (9) k. 1—13.

Dawna sygn. P t. 8.

7400. *Pol. 1863—1864. Oryg. i kop. Aktów 52. K. 98.*

Akta Biura Wojskowego Wydz. Wojny Rz N Sekcji III w Paryżu pod dyrekcją gen. Feliksa Breańskiego.

1. Akt ustanowienia Biura Wojsk. w Paryżu i nominacja F. Breańskiego na dyrektora przez Eugeniusza Kaczkowskiego-Dębińskiego Agentą Wojsk. Rz N w Paryżu 31 XII 63 (kop. z uwagami Breańskiego) k. 1.

2. a) Raporty Agencji Jeneralnej Organizacji nr 1 w Dreźnie do Komisji Wojennej w Paryżu 9 XII 63 — 14 I 64 (6) k. 2—14, w tym notatka k. 9.

b) Raporty Biura Wojsk. Pom. nr 1 w Dreźnie do Biura Wojsk. w Paryżu (Dyr. F. Breańskiego) (podpis. Łopaszewski pseud. Kazimierz Czyński i Stanisław Szczyciński) 24 I — 6 IV 64 (24) (oryg. i kop.) k. 15—26, 29—56, 59—66, przy tym rachunki z wydatków Biura 63—64 (2) k. 27—28, 57—58.

3. Raporty i listy do F. Breańskiego następujących:

Bogdan Paweł 18 III 64 (oryg. i kop.) k. 84—86. — Callier Edmund 14 II 64 k. 67—68. — Czarniecki Kazimierz 1 i 20 IV 64 (2) k. 69—70, 74—75, przy tym nominacja Czarnieckiego na porucznika 8 VIII 63, wywód słowny 27 II 64 i odpowiedź Breańskiego 17 II 64 (kopie) k. 71—73. — Olszański [Teofil?] do Komitetu Polskiego (przekaz. Breańskiemu) 2 III 64 (oryg. i kop.) k. 76—78. — [Trzetrzewiński A.] Komis. Rz N w Dreźnie 3 III 64 (oryg. i kop.) 80—81. — Żuk Aleksander 14—21 III 64 (5) k. 87—95, przy tym pismo Żukowskiego do Agenty Wojsk. w Paryżu [Eug. Kaczkowskiego-Dębińskiego] 20 III 64 i odpowiedź 31 III 64 (duplikat) k. 96—98.

Dawna sygn. P t. 1.

7401. *Pol. 1864. Oryg. Aktów 19. K. 32.*

Raporty Agencji Organizacji Wojsk. Zab. Prus. w Dreźnie do Jana Działyńskiego Organ. Gł. w zaborze pruskim.

Szczyciński Stanisław (Biuro Wojsk. nr 1) 9 IV 64 k. 15—16. — Tomkiewicz Ksawery (pseud. Wojnek) 20 VI—13 VIII 64 (9) k. 17—32. — Zieliński Michał 22 III—10 IV 64 (5) k. 3, 6—7, 9—14, przy tym nominacja na agenta 20 III i instrukcja Organ. Gł. k. 1—2, raport S. Ogniewskiego do J. Działyńskiego 22 III 64 k. 4—5 i podanie Dołęgi w sprawie fabryki rac 28 III 64 k. 8.

Zob. też raporty Aleksandra Morawskiego, S. Ogniewskiego i Zygmunta Podczaskiego do J. Działyńskiego sygn. 7408.

Dawna sygn. P t. 13.

7402. *Pol. 1863—1864. Oryg. i kop. Aktów 14. K. 22.*

Akta Biura Wojskowego Pomocniczego Nr 1 Sekcja III w Dreźnie.

1. Rozkazy i instrukcje Dyrektora Biura Wojsk. w Paryżu gen. Feliksa Breańskiego do Agentu Biura w Dreźnie 4 II—18 III 64 (5 i duplikat, z 4 II) k. 1—11, przy tym odpis aktu ustanowienia Biura Wojsk. w Paryżu 31 XII 63 (toż pod sygn. 7400) k. 12—13.

2. Raporty i pisma do Biura Wojsk. w Dreźnie następujących:
Chaniewski Aleksander 17 III 64 k. 16—17, przy tym pismo A. Chaniewskiego do Komisarza Rz N w Niemczech 17 III 64 k. 18. — Raczkowski Wincenty 1 II i 14 III 64 (2) k. 14—15. — [Skotnicki Antoni ?] (pseud. Hippolit) Komis. Pełnom. woj. podlaskiego 28 IV 64 k. 22. — [Trzetrzewiński A.] Komis. Rz N w Niemczech 5 IV 64 k. 21. — Wołowski Bronisław 23 III 64 k. 20.

Dawna sygn. P t. 2.

7403. *Pol. franc. 1863—1864. Oryg. i kop. Aktów 133. K. 139, 102. Druków 64. Awizacje, kwity i formularze.*

Akta Komisarza Rządowego w Niemczech.

1. Nestor Du Laurans do Komis. Pełnom. na Anglię i Francję [Adama Sapięhy] 4 VI 64 z wykazem przekazywanych mu akt k. 1—2.

2. „Wykaz sumy wydatkowanej przez Komisarza Rządowego w Niemczech” k. 138—139 i księga dowodów (kwity z odnośną korespondencją) V 64 nr 1—64 k. 3—137.

M. in.: Chaniewski Aleksander 9 V i b.d. (2) nr 54. — [Chmieleński Ignacy ?] Zaświadczenie Nacz. m. Warszawy 3 i 21 IX 63 (2) nr 41. — Kosiński T. W. major 3 V 64 nr 42. — Leszczyński Zenon 28 IV 64 nr 54. — Przybylski Wacław 4 V 64 i b.d. (2) nr 6 i 54. — [Radziszewski Bronisław] (pseud. Ignacy Czyński) 8 III 64 nr 41. — Sz[czyński Stanisław] raport nacz. policji 9 V 64 nr 41.

3. „Korespondencja Rządu Narodowego i innych władz” do Komisarza Rządowego w Niemczech 1863—1864.

a) Sekcja Wojskowa:

Rząd Narodowy Wydział Wojny do Agentu Dyplomatycznego w Dreźnie 24 XII 63 k. 1. — Breański Feliks Dyr. Biura Wojsk. w Paryżu 18 II i 24 III 64 (2) k. 2, 6, przy tym list Breańskiego do NN pułkownika 13 IV 64 k. 8—8a. — Czudowski Juliusz 9 V 64 i podanie do Rz N o dymisję k. 9—10. — Kraszewski Józef Ignacy b.d. (po 28 IV 64) k. 8b, przy tym depesze [Władysława Platera] (podpis. Broel) do Kraszewskiego 26 IV — 7 V 64 (3) k. 8 c—e. — [Łukaszewski Julian] (podpis. Br. Gr.) 18 II i 1 III 64 (2) k. 3—4. — Plater

Władysław 21 VI 64 k. 8f. — Zieliński 1 V 64 k. 8g—h. — NN Rudolf w sprawie przerwania wysyłki ludzi do powstania 13 III 64 k. 5.

b) Sekcja Administracyjna:

Ablamowicz Józef Edward b.d. [V ? 1864] k. 46—47. — Agentura we Wrocławiu [Zimmermann] 26 II i 1 III 64 (2) k. 18—19, 22. — Biuro Wojsk. Pom. nr 1 w Dreźnie (podpis. St[anisław] Sz[czyciński]) 3 III — 10 IV 64 (3) k. 23, 26, 33. — De La Croix podpułk. 2 i 4 V 64 (2) k. 42—44. — Gross S. major Zast. Organ. Gł. w Zab. Prus. 3 V 64 k. 40. — [Kuczewski Jerzy] (pseud. Poraj) 30 IV 64 k. 38—39. — [Łukaszewski Julian] (podpis. Br Gr) 29 II 64 k. 20 oraz tenże do Kazimierza Czyńskiego [Łopaszewskiego] b.d. (1864) k. 48 i „Odpis rozporządzenia Rządu Narodowego do Naczelnika Agentury w Dreźnie” dotyczący obywateli opuszczających kraj 27 I 64 uwierzyt. przez Łukaszewskiego 10 II 64 k. 13. — [Majewski Władysław] Komis. Pełnom. Rz N w Galicji 8 XII 63 k. 11. — [Podczaski ?] Zygmunt 17 IV 64 k. 35. — Ruprecht Karol Komis. Rz N 24 II — 23 III 64 (3) k. 16, 29—31. — Sapieha Adam Komis. Pełnom. na Anglię i Francję 18 IV 64 z kopią nominacji Komis. Nadzw. Rz N Wacława Przybylskiego z 8 IV 64 k. 36—37. — [Sztejnikę] Agent w Pradze 4 II — 13 III 64 (3) k. 14, 25, 28.

c) Sekcja Skarbowa:

[Bońkowski] ob. z Biebrzańskiego b.d. [ok. 25 IV 64] (kop.) k. 72. — Komisja Długu Narodowego Rz N (podpis. Władysław Czartoryski) 20 XII 63 — 10 III 64 (4) k. 50—52, 61—62, przy tym Okólnik do Poborcy Głównego w Dreźnie 1 I 64 k. 54—55. — Naczelnik Sekcji Skarbowej w Dreźnie 8 V 64 (kop.) k. 68—69. — Poradowski Aleksander b.d. k. 70. — Przybylski Wacław Komis. Pełnom. Rz N 6 i 23 II 64 (2) k. 56—57, 60. — [Radziszewski Bronisław] (pseud. Ignacy Czyński) Komis. Pełnom. woj. august. 17 II i 15 IV 64 (2) k. 58, 64. — Ruprecht Karol Komis. Rz N przy Komisji Długu Nar. 15 XII 63 k. 49. — Szczyciński Stanisław Nacz. Biura Wojsk. Pom. nr 1 w Dreźnie 3 IV 64 k. 63. — [Wojczyński Jan] (pseud. Stanisław Skarbek) Nacz. Cywil. Okr. Biebrzańskiego 25 IV 64 k. 66—67.

d) Raporty Naczelnika Policji Narodowej w Dreźnie [Stanisława Szczycińskiego] do Komisarza Rządowego w Niemczech 6—11 V 64 (10) k. 74—93.

4. a) „Lista osób, które pomimo wezwania podatku osobowego nie opłaciły” (2 kop. uwierzyt.) k. 95, 97—98.

b) „Lista imienna osób, które opłaciły podatek osobowy na mocy dekretu Rz N z d. 22 listopada 1863 r.” (2 kop. uwierzyt.) k. 96, 99, 100.

5. Kopia protokołu zdawczo-odbiorczego akt Nestorowi Du Laurans od poprzedniego komisarza w Niemczech A. Trzetrzewińskiego z dn. 27 IV 64 k. 101—102.

6. Dekrety Rz N dotyczące podatku osobowego i Pożycz. Nar.:

Druki: a) Rząd Narodowy. [Inc.] „Zważywszy, że w obecnej walce o niepodległość...” Warszawa 22 XI 63 8°, k. 1, egz. 61 imiennych.

b) Rząd Narodowy. [Inc.] „Zważywszy, że w miarę wzrostu powstania...”
Warszawa 5 VII 1863 4° k. 1, na odwrocie: Rząd Narodowy. Komisja Długu
Narodowego. [Inc.] „Przesyła przy niniejszym dekrete...”

c) Rząd Narodowy. [Inc.] „Dekretem z dnia 5-go lipca 1863 r. ustanowioną została pożyczka...” Warszawa 10 X 63 4° k. 1.

d) Rząd Narodowy. [Inc.] „Zważywszy: że liczba rodzin pozostałych po poległych...” Warszawa 22 II 64 4° k. 1.

Przedruk. A. Giller: *Historia powstania narodu polskiego w 1861—1864 r.* Paryż 1867—1870 II s. 428; por. B. K. sygn. 7422.

7. Awizacje i kwity podatku osobowego narodowego; blankiety urzędowe Komis. Rządow. w Niemczech.

Dawna sygn. P. t. 15.

7404. *Pol. 1864. Oryg. Fragment zeszytu 4° i kartki 8°. K. 12.*

Dziennik korespondencji Komisarza Rządowego w Niemczech.

Dwa fragmenty: 1. Od 28 I 64 nr 75—98 k. 1—2.

2. Od 29 IV — 13 V 64 Komis. Nestora Du Laurans nr 7—46 k. 3—12.

Dawna sygn. P. t. 16.

7405. *Pol. 1864. Oryg. kop. i brul. Aktów 33. K. 56.*

Korespondencja urzędowa Komisarza Rządowego w Niemczech Nestora Du Laurans.

Listy N. Du Laurans do następujących:

1. Działyński Jan Organ. Gł. w Zab. Prus. 15 IV — 14 VIII 64 (12) k. 1—17, 19—23, przy tym Oświadczenie Wydziału Wykonawczego Zab. Prus. protestujące przeciwko nowej organizacji powst. 8 VII 64 k. 18.

Por. Przyborowski: *Ostatnie chwile* I s. 45.

2. Różni: Czachowski Julian 29 IV k. 43. — Czudowski Juliusz i Karwowski major 28 IV (brul.) k. 35—36. — Dąbrowski 8 III k. 27. — Grabski 8 III k. 26. — Gruszczyński Feliks 9 V k. 46—47. — Kamocki 8 III k. 24, przy tym notatka informacyjna o Kamockim, Grabskim i Dąbrowskim odmawiającym Podat. Nar. k. 25. — Mielnicki Aleksander 10 V k. 48—49, przy tym raport A. Mielnickiego do Nestora Du Laurans protestujący przeciwko ogłoszonej nań infamii 6 V k. 50—53. — Poradowski Aleksander (pseud. Ostroga) 5 V k. 44—45. — [Radziszewski Bronisław] (pseud. Ignacy Czyński) 28 IV k. 37—38, przy tym: a) Pismo [Jana Wojczyńskiego] (pseud. Stanisław Skarbek) Nacz. Cywil. pow. biebzańskiego do Br. Radziszewskiego 11 III k. 39, b) Tegoż do N. Du Laurans 25 IV (kop.) k. 40—41, c) Pismo Bońkowskiego w sprawie podatku nar. do N. Du Laurans b.d. (1864) k. 42. — [Sapieha Adam]

Komis. Pełnom. na Anglię i Francję 28 IV (brul., 2 redakcje) k. 32—34. — Szczyński Stanisław 29 IV i 5 V (brul.) k. 28—31 i notatka N. Du Laurans k. 54.

Dawna sygn. P t. 14.

7406. *Pol. 1864—1865. Oryg. Aktów 13. K. 21.*

Raporty i listy gen. Michała Heidenreicha (Kruka) do Jana Działyńskiego.

23 V 64 — 15 VII 65 i b.d. (13) k. 1—21.

Dawna sygn. P t. 12.

7407. *Pol. Franc. 1864. Aktów 16. K. 25.*

Bruliony rozkazów i listów Jana Działyńskiego Organ. Gł. w Zab. Prus.

Do następujących: Comité Central Franco-Polonais b.d. dziennej (oryg. przedarty i brul.) k. 1—4. — [Dębiński-Kaczkowski Eugeniusz] Nacz. Agent Wojsk. Pełnom. poza granicami zab. rosyj. 5 V k. 5. — [Dłuski Bolesław] (pseud. Jabłonowski) 4 V k. 6. — [Przyłuski Leon] arcyb. gnieźn. b.d. [V 64] k. 8. — Różycki Edmund i [Sapieha Adam] Komis. Pełnom. Rz N b. d. [wiosna 64] k. 9—10. — Syrewicz Emeryk, Raczkowski Wincenty i Larnandie b.d. [64] k. 11. — NN 1 V i b.d. [64] (8) k. 7—8, 12—22. — Formularz nominacji (czystopis i brul. — pol. i franc.) k. 23—25.

Zob. też inne bruliony Działyńskiego wg wł. przy listach do niego.

Dawna sygn. P t. 18.

7408. *Pol. i rjęz. 1863—1864. Oryg. i kop. Aktów 107. K. 186.*

Raporty i listy dotyczące powstania do Jana Działyńskiego Organ. Gł. w Zab. Prus. od następujących:

Abaffin Joseph X 64 (2) k. 1—4. — Ablańowicz Józef Edward 29 IV i b.d. 64 (4) k. 5—9. — Afanasowicz Władysław 13 VI 64 k. 10. — Bal Wiktor 6 III — 20 V i b.d. 64 (4) k. 11—12, 15—20, przy tym nominacja W. Bala na agenta wojskowego w Szwajcarii 7 III 64 (pol. i duplikat franc.) k. 13—14. — de Bassano Napoleon Joseph Hugues Maret wyznacza dzień przyjęcia J. Działyńskiego przez Napoleona III 30 V 63 k. 21—22. — Bogucki Aleksander nacz. pow. ostrołęc. w woj. płoc. 23 IV 64 (oryg. i kop.) k. 23—26. — Brzozowski Jan 18 VII 63 k. 27—28. i Cholewa Jan 20 VI 63 i 20 III 64 (2) k. 29—31. — Czartoryski Roman 4 V — 3 VII 63 (2) k. 32—34. — Dembiński kap. belg. 2 V 64 (oryg. i odpis fragmentu) k. 35—37. — Demontowicz Józef 7 i 15 V 64 (2) k. 38—40. — Dutkiewicz Jan 18 V 64 k. 41, przy tym brul. J. Działyń-

skiego do J. Dutkiewicza b.d. [V 64] (2) k. 42—44. Dzida 15 V 64 k. 45. — Gross S. major Zast. Organ. Gł. w Zab. Prus. 3 V 64 k. 46—47. — Hauke-Bosak Józef 23 VI 64 (oryg. i kop.) k. 50—53, przy tym brul. J. Działyńskiego do J. Bosaka b.d. [przed 23 VI 64] k. 48—49. — Januszewicz Teofil b.d. [ok. 26 IV 64] k. 54. — [Jordan] Zygmunt (pseud. Dąbski) b.d. [1864] (2) k. 55—57. — Kazowski Hiacynt 7 I (64) k. 58. — Klepaczewski Bolesław 13 IV 64 k. 59. — Komitet Wielkopolski 5 VII 63k. 60—61. — Kopernicki Franciszek nacz. Dywizji Kaliskiej 5 V 64 z listą oficerów dla 3 Dywizji II Korpusu (oryg. i kop.) k. 62—64. — [Koziello] Jan (pseud. Skala) 12 VI 64 k. 65. — [Łempicki] Stanisław (pseud. Fanti) 9 VIII 64 k. 66—67. — Markowitz Jęfrem 30 V — 4 VI 63 (2) k. 68—70. — Marzycki 5 V 64 k. 71—72. — Mierosławski Ludwik 6—10 VIII 63 (2) k. 73—76. — Młochowski Apolinary nacz. wojsk. pow. warsz. i sochacz. 26 III — 6 V 64 (4) k. 77—83. — Morawski Aleksander 22 IV—11 VIII 64 (4) k. 84—85, 87—90, przy tym pismo Jana Karłowicza (pseud. Janek Biały) do J. Działyńskiego w sprawie organizacji Policji Nar. w zab. prus. 22 IV 64 k. 86. — Moszyński Maksymilian 6 VIII 64 k. 91—92. — Naimski Michał 31 X 64 k. 93—94. — Narzymiski Józef 4 VIII 64 k. 95—96. — Navone Luigi 18 i 25 V 64 (2) k. 97—99. — [Niegolewski ?] Władysław 18 V [64 ?] k. 100—101. — Ogniewski S. 17 IV 64 (oryg. i kop.) k. 102—105; (zob. też sygn. 7401). — Olszański [Teofil ?] nacz. woj. plockiego 8 VI 64 (oryg. z uwagami Działyńskiego i duplikat) k. 106—108. — Ostoya [Michał ?] 9 VI 63 k. 109—110. — Podczaski Zygmunt 6 IV — 8 IX 64 (5 i odpis fragm. z 29 IV) k. 111—126. — Podgórski Bolesław 24 III 64 z adnotacją M. Zielińskiego k. 127—128. — Rawicz K. [nazw. Baranowski ?] 20 IX 64 k. 129, przy tym pokwitowanie odbioru pieniędzy z podpis. W. Kossaka i K. Rawicza k. 130. — Resfatfully Jones i Reed Johnson b.d. [64] k. 131. — Rochetin Stanisław 24 VII 64 k. 132—133. — Rychłowski Władysław 1—30 IV 64 (3 i kop. z 19 IV) k. 134—138, 140—141, przy tym odezwa [Bronisława Radziszewskiego] Ignacego Czyńskiego do J. Działyńskiego o fundusze dla powstania w Augustowskiem 22 III 64 k. 139 i brul. odpowiedzi J. Działyńskiego W. Rychłowskiemu b.d. [po 20 IV 64] k. 142—143. — Sierpiński Leon 11—12 VIII 64 i b.d. (4) k. 144—150. — Szumlański Stanisław z poleceniem gen. W. Zamoyckiego 28 IV 64 k. 151—152, przy tym karta urlopowa S. Szumlańskiego 28 XII 63 k. 153 i brul. odpowiedzi J. Działyńskiego 2 V 64 k. 154. — Waille chirurg 4 XI 63 k. 155. — Westow Alfred b.d. [64] k. 156—157. — Zaleski Ludwik, protest przeciwko zarzutowi szpiegostwa b.d. [64] k. 158—161, przy tym świadectwo szkolne L. Zaleskiego z Ecole Nationale Polonaise de Bati-gnolles 29 II 64 k. 162—163 i list Alfreda Fourgeret do J. Działyńskiego 9 XI ? 64 k. 164—165. — Zbyszewski Władysław (pseud. Karp) 12 XI 63 i 22 IV 64 (2) k. 166—169. — Zieliński Ignacy 19 IV 64 k. 170. — NN 63—64 (6): 1) (podpis. krypt.: J.R.) 9 IV 64 k. 172. — 2) W sprawie zwolnienia z więzienia Apolonii z Dalewskich Sierakowskiej, żony Zygmunta Sierakowskiego 5 VII 63

k. 173—174. — 3) Levenson [?] Montague w sprawie spieniężenia listów zastawnych Tow. Kred. Ziem. odebranych przez agentów ros. w Londynie z nadpisem: „Z polecenia jen. Mierosławskiego i pułk. Godebskiego” b.d. k. 175—179. — 4) An... André [?] 28 VII 64 k. 180—181. — 5) Reicke [?] A. 1 VI 64 k. 182—183, przy tym Wyrachowanie czynszu dzierżawnego uiszczanego Karolowi Krasińskiemu z maj. Drądzewo pow. Przasnysz z podaniem sumy na cele powstańcze k. 184. — NN przeciwko akcji powstańczej b.d. [63 ?] k. 185—186. Dawna sygn. P11 t. 19

7409. *Pol. franc. ang. 1863—1864. Oryg. i kop. Aktów 19. K. 33.*

Korespondencja urzędowa i prywatna odnosząca się do powstania styczniowego.

Barzykowski Stanisław do Jana Sawickiego 28 V 63 k. 1—2. — Czarniecki Kazimierz do NN Stanisława o wzięciu do niewoli E. Calliera 3 IV 64 k. 3. — Gałęzowski Seweryn do NN b.d. [64 ?] k. 4. — Herz Joseph do NN 14 XII 63 k. 5. — [Kopernicki] Franciszek do NN majora z opisem organizacji i losów oddziałów Budziszewskiego, Calliera i Raczkowskiego 22 IV 64 (kop.) k. 6—7. — Lasocki Adolf do NN z redakcji dziennika „Wytrwałość” 9 XI 64 k. 8 (Ks. Nab. 3102, 1957). — Matuszewicz Aleksander do NN (brul. raportu w sprawie objęcia dowództwa oddziału po wzięciu Calliera do niewoli) b.d. [III 64] k. 9. — Nightingale Florence do NN Harry składa ofiarę na rzecz powstania b.d. [63] k. 10. — Olszański [Teofil ?] nacz. woj. plockiego do Michała Heidenreicha (Kruka) 10 VI b. r. [64] k. 11—12. — Ordęga Józef do NN 22 IV 63 k. 13. — [Robiński Seweryn] (pseud. Andrzej Janota) Nacz. Agent Prus Wsch. do [Władysława Czartoryskiego] Agentu Dyplom. w Paryżu o sytuacji i potrzebach organizacji powst. w Prusach Wschodnich 19 i 25 III 64 (2) k. 15—18. — Wołowski Bronisław do NN Stanisława [Szczycińskiego ?] 23 III 64 k. 19. — [Zamoyski Władysław do Władysława Czartoryskiego ?] 29 III i 4 IV 64 (2 wyjątki z listów ręką L. Niedźwieckiego) k. 20—21. (Por. *General Zamoyski* T. VI s. 465—466). — Żuk Aleksander do NN Michała 18 V 64 k. 22—23. — Zbiorowy Kółka (?) do braci przeciwko Czartoryszczyźnie (podpis.: Władysław Moszyński, Teofil Lehman, Jan Dutkiewicz i in.) ręką A. Żuka b.d. [64] k. 24—25. — Brulion raportu NN z przebiegu organizacji powstania w woj. plockim (wzmianki o Konradzie Błaszczyńskim-Bończy, Zygmuncie Padlewskim, sprawozdanie z akcji sprowadzania broni) b.d. [po 15 V 63] brak końca k. 26—29. — NN do Napoleona III z ramienia Dam Polskich w Paryżu o zezwolenie na loterię na rzecz rannych powstańców b.d. [wiosna 64] (brul.) k. 30—31. — NN [Działyńska Cecylia ?] o sytuacji w zab. prus. po rewizji u J. Działyńskiego 28 IV; 1 i 2 V 63 (kop.) k. 32 — 33.

Zob. też w zbiorach rps. B.K. listy: Goreccy do dzieci z opisem walk pod Jeziorańskim 25 V 63 i rozkaz Jeziorańskiego 3 V 63 sygn. 7345, Mańkowski Napoleon do Józefa Rustej-

ki b. d. [64] sygn. 7448, Moraczewska Bibiana do Celestyny Działyńskiej w sprawie szpitala dla powstańców w Strzelnie 4 X 63 sygn. 7353 i korespondencja rodzinna Działyńskich.

Dawna sygn. U t. 28.

7410. *Franc., pol. 1863—1865. Oryg. i kop. Aktów 67. K. 104 i notesik k. 40.*

Materiały do udziału ochotników Francuzów w powstaniu styczniowym.

1. Listy ochotników Francuzów głównie do Jana Działyńskiego:

Argant Paul 6 IX 63 k. 1. — Barba 2 I 65 k. 2. — Birre Gaston d'Arnould 6—15 IV 64 (5) k. 3—11, przy tym pisma do redaktora „Siècle” i „La Presse” 15 IV 64 k. 12—15. — Carbonnel d'Hierville 8 I — 10 IX 64 i b. d. (6) k. 16—27, przy tym do barona Rotszylda b.d. [64] (kop.) k. 28—29, do NN b.d. (2) k. 30—31 i różne dotyczące projektu organizacji kolumny francuskiej w powstaniu styczniowym: a) „Organisation de la colonne de volontaires Français” k. 32—38 i notatnik z opracowanym projektem przez Carbonnela d'Hierville, b) Protokół przekazania mark. Carbonnel d'Hierville przez J. Działyńskiego sumy 11 tys. 50 fr. na cele organizacji kolumny (czystopis bez podpisu) k. 39—40, c) Przepustka dla Carbonnela d'Hierville k. 41. — Dalamante Georges 14 II 64 k. 42 i notatka k. 43. — Everaerts J. b.d. [64] k. 44—45, przy tym depesza tegoż do Mme Legée 13 V 64 k. 46. — Faucheux Emile 4 IV 64 i b.d. (3) k. 47—51. — Fourgeret Alfred 14 IV 64 k. 52. — Hallais E. 29 IV 64 k. 53—54. — Lafayette Edmond z dopiskami Henri Martin i Anatola de La Forge 13 IV 64 k. 55—56, przy tym list Lafayette'a do [Władysława Czartoryskiego] 18 IV 64 k. 57—58. — Le Jars Déodat 28 VIII 1865 k. 59. — Lespinasse J. et Lorans 18 VI 64 k. 60. — Mondan Eugène 13 XI 63 k. 61 i raport 13 XI 63 k. 62. — Montrel J. D. 5 VIII 64 k. 63. — Monttessuy Paul b.d. [64] (2) i bilet wizytowy k. 64—67, przy tym karta urlopowa 22 IV 64 k. 68—69. — Mornand T. 29 III 64 k. 70, przy tym list polecający Józefa Ordęgi 3 IV 64 k. 71. — Offerlé Philippe 22 VI — 7 VII 63 (2) k. 72—73. — Pagès Armand 16 XI 63 k. 74—75. — Paradis Mathieu 29 I 64 k. 76. — Ponz P. do kap. Sturta z adnotacją J. Działyńskiego 22 VII 63 k. 77—78 i notatka z adresem k. 79. — Reymond C. 2 V b. r. [64] k. 80. — Robert L. 24 XII 63 k. 81. — Rousiot d'Erville Auguste 28 V 63 — 13 IV 64 (3) 82—87. — Saumon Ch. do [Władysława Czartoryskiego] 8 VI 63 k. 88—89. — Villiers de l'Isle Adam Georges 20 IV — 9 X 64 (3) k. 90—92. — NN Schmitt [?] 1 VI 63 k. 93 i 22 II 64 k. 94 oraz Mercier Eugène do [Napoleona III?] 27 II 64 k. 95.

2. Różne:

a) Odezwa do Francuzów z wezwaniem do udziału w powstaniu k. 96.

b) Brulion tekstu upoważnienia przez Komisarza Rz N dla J. Działyńskiego do zaciągania ochotników Francuzów k. 97—98.

c) Uwagi Jana Działyńskiego dotyczące organizacji ochotników Francuzów k. 99—103.

d) Cailloné Eugène „Reponse inserée et publiée dans les journaux: „Le Siècle”, „L'Opinion Nationale” et „Patrie” contre l'article signé Lucien Fougère... Paris 12 IV 1864”.

Zob. też sygn. 7408.

Dawna sygn. U t. 27.

7411. *Pol., franc., niem. 1863—1879. Oryg. Aktów 93. K. 144.*

Listy byłych powstańców 1863/64 i ich rodzin do Jana Działyńskiego i Celestyny Działyńskiej.

1. Do J. Działyńskiego od następujących:

Bielawski Feliks 12 X 70 k. 1—2. — Bilski Bolesław 22 X 79 k. 3—4. — Boguszewicz Stanisław 21 X 75 k. 5—6. — Dorny b.d. k. 7. — Du Laurans Nestor 13 XII 65 — 20 VI 66 (2) k. 8—9, 11, przy tym kop. odpowiedzi J. Działyńskiego 9 I 66 k. 10. — Futerowski Adolf (świadcstwo lekarskie) (kop.) 30 X 64 k. 12. — Grabowski Bronisław 18 X 75 k. 14—15. — Gruszczyński Konstanty i Serafiński Józef b.d. k. 16. — Jagodziński Józef 20 VII 74 k. 17—18. — Jakubowski Ludwik w sprawie uzyskania zapłaty za zamówione w 63 r. siodła 4 VI 65 — 11 III 67 (4) k. 19—22. — Jankiewicz Józef 7 X b.r. k. 23. — Jankowski R. Nowina 5 VII 72 k. 24. — Kleber Ludwik 17 VIII 65 — 26 VI 66 (3) k. 25, 26, 29, przy tym list Jakuba Klebera do L. Klebera 25 IV 66 k. 27—28. — Klemczyński Z. 20 IV 67 k. 30—31. — Kopernicki Lucjan 26 VII 68 k. 32—33. — Kossak W. 29 X 64 k. 34—35. — Kozłowski Wiktor 24 XI 68 k. 36—37. — Królikowski Leon 14 I 66 k. 38—39. — Laskowski Teofil 25 V 75 k. 40—41. — Łapiński Teofil 13 i 28 VII 66 (2) k. 43—50, przy tym notatka objaśniająca Władysława Zamoyskiego syna k. 42. — Maciejowski Wacław 19 XII 68 i 9 IX 69 (2) k. 51—54. — Mulkowski Erazm b.d. k. 55. — Naimski Józef 18 VIII 64 i 14 I 65 (2) k. 56—57. — Neyman Napoleon 15 I 79 k. 58. — Nieczuja Józef (pseud., nie Kaczkowski ani Miniewski) 17 V 71 k. 59—60. — Nowalewski Andrzej b.d. k. 61. — Okulicki dr 27 VIII 70 k. 62—63. — Ostrowski Władysław 4 VII 64 k. 64. — Pagès Armand 12 VIII 68 k. 65—66. — Pawłowski Artur 24 VII 65 k. 67. — Piotrowski Karol 1 VIII 65 k. 68—69. — Preuss M. 8 VII 79 k. 70. — Przybylski Leonard 24 I 70 k. 71—72. — Robowski Władysław 25 XII 79 k. 73. — Rusiecki Henryk 11 VIII 64 k. 74—75. — Ryffert Katarzyna 5 X — 20 XII 79 (3) k. 76—78, przy tym do Celestyny Działyńskiej 3 V 80 k. 79. — Rzeźniewska Antonina 15 XII 79 k. 80. — Skoraczewski Filip 3 VII 64 — 22 IX 66 (5) (dotyczą emigracji w Szwajcarii, zawierają wzmianki o Jarosławie Dąbrowskim) k. 81—88. — Skrzycki Nepomucen 8 XI 76 k. 89—90. — Soplica Edmund 27 VIII i 4 IX 64 (2) k. 91—93, przy tym notatka z adresem k. 94. — Syrewicz Emeryk 27 VI 64 k. 95—96. — Świerczewski Antoni 27 VIII 64 k. 97, przy tym kop.: Zaświadczenie Rz N (pod-

pis. A. Guttry i J. Antoniewicz) o udziale Świerczewskiego w powstaniu 5 VIII 64 k. 100, pismo polecające z podpis. J. E. Ablamowicza 20 XII 63 k. 98 i świadectwo lekarskie Świerczewskiego 25 VII 64 k. 99. — Święcicki I. 1 VIII 77 k. 101. — Trawiński Andrzej 18 IX 79 k. 104, przy tym życiorysy A. Trawińskiego: 23 X 66 z prośbą o zasilek na podróż k. 102 i 20 IX 78 k. 103. — Trawiński [Florentyn ?] 20 XI 78 k. 105—106, przy tym list Trawińskiego do Jadwigi Zamoyskiej 1882 k. 107—108. — Waille chirurg 6 XII 76 k. 109. — Wierciński Dionizy 1871 k. 110. — Wierzbicka Malwina 6 i 20 II 71 (2) k. 111—113. — Wierzbński Władysław z poleceniem powstańca Adolfa Kobra 15 XII 64 k. 114. — Zabielski Aleksander 14 II 65 k. 116 — Zieliński Michał 6 V 65 k. 117. — Zmorska Tekla 22 VII 65 k. 118—119. — NN Ż. Antoni w sprawie Jana Karłowicza 25 VII 64 k. 120—121.

2. Do Celestyny Działyńskiej od następujących:

Andrzejewski K. i Adamczewski L. 12 XII 66 k. 122—123. — Gurecki Hieronim 18 III 63 oferta wykonania obuwia dla walczących Polaków k. 124—125. — Jonas Wilhelm i Lewandowski Jan 6 VI 63 k. 126. — Kozłowski Edward 1 XII 63 k. 127—128. — Laskowski Teofil b.d. [64] k. 129. — Olsztyński Czesław 7 VI 63 k. 130. — Reszka Teodor (dotyczy udziału studentów berlińskich w powstaniu) 18 II 63 k. 131. — Skierecki Jan Nepomucen 26 V 68 k. 132—133. — Skrzycka Józefa 21 VII 71 k. 134—135. — Słaboszewski Wojciech 18 VI 63 k. 136. — Słomińska Zenobia 9 IX 71 k. 137—138. — Suchodolski J. 6 VI b. r. [64] k. 139. — Witwicki Ludwik 25 I 69 k. 140—141. — Wojciechowska Aniela b.d. [64] k. 142 oraz list Gruszczyńskiego „Do Panów w Paryżu” b.d. [64] k. 143—144.

Dawna sygn. U t. 29.

7412. *Pol., franc. 1863—1864. Oryg., kop. i brul. Aktów 56. K. 85.*

Akta Podpułk. Ludwika Navone Nacz. Wojen. pow. mławskiego, lipnowskiego i plockiego.

Do L. Navone:

1. Rozkazy Rządu Narodowego Wydziału Wojny 12 XI 63 — 8 IV 64 (6) k. 1—3, 5—7, 40—41, przy tym nominacja porucz. Wróblewskiego 3 I 64 k. 4.

2. Rozkazy Nacz. Wojen. woj. plockiego Sawy [Apolinarego Romana] 12 IX — 18 XI 63 i b.d. (4) k. 8—15, przy tym pisma: podpułk. De La Croix nacz. pow. wschodnich woj. plockiego 29 XII 63 k. 16—17 i maj. Aleksandra Némethy nacz. kawalerii pow. przasnyskiego, pułtuskiego i ostrołęckiego b.d. [ok. 29 XII 63] k. 18—19.

3. Rozkazy pułk. Topora [Ludwika Zwierzdowskiego] nacz. sił zbroj. woj. plockiego 22 I — 14 II 64 (9) k. 20—31.

4. Rozkazy Leona Dembińskiego Komis. Pełnom. Rz N woj. plockiego

i Rejnmanna Pom. Pełnom. Komis. woj. plockiego 26 XII 63, 10 IV 64 (6) k. 32—36, 49—53, przy tym: Okólnik Rz N Wydziału Wojny do pułk. Topora 20 XII 63 (kop.) k. 37—38, kopia dekretu Rz N w sprawie zniesienia podziału wojsk narodowych na województwa i oddziały 15 XII 63 k. 39, nominacja L. Navone nacz. pow. zachodnich woj. plockiego przez Sawę [Apolinarego Romana] 26 X 63 k. 42—43 i 5 blankietów nominacji Rz N k. 44—48.

5. Rozkazy [Juliana Łukaszewskiego] (pseud. Bronisław Groza, Br. Gr.). Komis. Pełnom. Rz N w Zab. Prus. 22 I i 4 II 64 (2) k. 54—56.

6. Pisma i raporty następujących:

Czarniecki Józef 2 XII 63 k. 57. — Miller kapitan 4 III b.r. [64] k. 58. — Miszewski dowódca strzel. kon. pow. mławskiego 11 II 64 k. 59—60. Olszański [Teofil]? b.d. [63] k. 61—62. — Trzaskowski kapitan dowódca oddz. pow. lipnowskiego 29 XI i 7 XII 63 (2) k. 63—66. — Wilgocki nacz. oddz. II woj. plockiego b.d. [63] (2) i brul. rozkazu formowania oddziału do oficerów: por. Kłodzińskiego, podpor. Bertrama i podpor. Dzierzbickiego b.d. [63] k. 67—69. — Witkowski o nominację na organizatora kawalerii plockiej b.d. [63] k. 70. — NN dowódca kawalerii woj. plockiego 5 XI 63 k. 71. — NN kapitan [Waśniewski Maksymilian?] dowódca kawalerii pow. mławskiego 15 XII 63 k. 72—73. — NN (podpis. X) w sprawie pozbawienia rangi oficerskiej Władysława Pokorskiego b.d. [63 ?] k. 74—75.

7. Akta dotyczące sprawy sądu wojennego nad L. Navone 1864: Zeznania świadków, wezwanie podsądnego i świadków i uniewinniający wyrok sądu na posiedzeniu Komisji Nadzwyczajnej zwołanej przez Komis. Rz N w Dreźnie [Nestora Du Laurans] 2 V 64 z pismem N. Du Laurans (oryg., kop. i brul.) k. 76—81.

8. „Zdanie rachunków podpułk. L. Navone od czasu ostatniego rachunku zdanego w... listopadzie r. z. [63] Organizatorowi woj. Plockiego” 30 IV 64 i toż odmienne k. 82—85.

Dawna sygn. U t. 33.

7413. *Pol., niem. 1863—1864. Oryg. i kop. Aktów 50. K. 67.*

Akta personalne powstańców (życiorysy, nominacje etc.) i różne (Agencja w Dreźnie).

1. Życiorysy i stany służby następujących:

Demiński kapit. belg. (plan wysyłki ochotników i broni) k. 1. — Dziadulewicz B. (Zarzecki) kapit. k. 2—3. — Kossakowski Bronisław k. 4. — Kucziński Bronisław k. 5. — Kucziński W. nacz. policji okr. Koła k. 6. — Niwiński Stanisław (2 życiorysy z zaświadczeniem pułk. Józefa Konstantego Ramotowskiego — Wawra) nacz. II oddz. woj. august. 23 XI 63 i 4 I 64 k. 7—10. — Sadowski Józef 28 XII 63 k. 11—12. — Zagórski Jan Ostoja 12 XII 63 k. 13. — NN major k. 14—15. — NN porucznik Marian Ku... k. 16. — Wy-

wody słowne: Hłasko Julian k. 17. — Kurowski Stanisław k. 18. — Lehman (Leman) Teofil k. 19. — Podgórski Bolesław k. 20. — Szumowski Wincenty ks. k. 21.

2. Nominacje następujących: Giedymin Oskar (wyciąg z rozkazu Wydz. Wojny Sekcji III w Paryżu) 30 XI 63 k. 22. — Grabowski Władysław 8 VI 64 k. 23. — Ryfert Piotr na członka straży bezpieczeństwa przez Gł. Komis. Policji m. Poznania (legitymacja) 3 III 64 k. 24. — Szymanowski Roman (zaświadczenie stopnia) 3 III 64 k. 25.

3. Różne:

a) Komis. Pełnom. Rz N woj. kaliskiego Władysław Berwiński wzywa do powrotu do kraju 18 IV 64 następujących: Nieszkowski k. 26. — Radoliński Roman k. 27.

b) Toż Nacz. pow. wieluńskiego 5 IV 64 następujących: Karsznicki Jan k. 28. — Majewski Władysław k. 29. — Miączyński z Rudnik k. 30. — Skalski k. 31. — Sulmierska z Węglewie k. 32.

c) [Przybylski Wacław] Komis. Nadzwycz. Rz N do Komis. Pełnom. w Zab. Austr. zawiadomienie o nominacji Adolfa Pieńkowskiego Pom. Komis. Nadzw. 30 XII 63 k. 33—34 i polecenie Karolowi Pieńkowskiemu mianowania tajnych agentów policji 9 II 64 (kop.) k. 35—36.

d) Zaświadczenia Agenta Zewn. woj. krakowskiego dla Bolesława Staniszewskiego 7 III 64 k. 37.

e) Karta urlopowa por. Józefa Czerniewicza przez dowódcę oddz. rawskiego B. Ludwika Brzozowskiego 2 IX 63 k. 38.

f) Akta dotyczące maj. Feliksa Kołyszko: Zezwolenie na wyjazd przez Ignacego Czyńskiego [Bronisława Radziszewskiego] Komis. Pełnom. woj. august. 29 XI 63, wezwanie do powrotu przez [Jana Koziello] (pseud. Skala) dowódcę 3 korpusu 21 III 64 i wyjaśnienie Biura Wojsk. Pom. nr 1 w Dreźnie o wysłaniu Kołyszki do oddziału woj. mazow. 6 IV 64 k. 39—42.

g) Podanie NN o opiekę Rz N nad majątkiem sierot po zesłaniu Anieli Radzickiej w Przasnyskiem 26 I 64 k. 43—44.

h) Zaświadczenie Ignacego Leopolda, że ob. Krzymuski był nacz. m. Łaska w pow. sieradzkim 23 II 64 k. 45—46.

i) Wezwanie nacz. pow. szamotulskiego do uiszczenia podatku narod. przez Bronisława Gąsiorowskiego 4 IV 64 k. 47.

j) Świadectwo lekarskie Wacława Zawady 6 IV 64 k. 48—49.

k) Zaświadczenie Dyr. Biura Komis. Rz N w Paryżu Jana Antoniewicza dla rannego por. Wawrzyńca Kasprzykowskiego [Władysława Czarnieckiego] 11 XI 64 k. 50.

l) Podanie NN do Komitetu Drezdeńskiego o fundusze na powrót do Francji b.d. (brul.) k. 51.

m) Zawiadomienie o zagubieniu dokumentów wyd. przez Komis. Nadzw. Rz N 8 III 64 (brul.) k. 52.

- n) Deklaracja NN powrotu do oddziału 7 V 64 k. 53.
- o) Odcisk (druk.) pieczęci: „Rząd Narodowy Organizacja Wojskowa Prus Zachodnich” k. 54.
- p) Notatka informacyjna o powstańcach: Lepoldzie Bednarskim Nacz. Wojen. pow. płockiego, Kolbe-Witkowskim i Henryku Gutkowskim dla za-
komunikowania Organ. Zab. Prus. b.d. [64] k. 55—56.
- r) Lista wojskowych w Dreźnie z personaliami poświadc. przez maj. Kar-
wowskiego 30 V 64 k. 57—60.
- s) Lista oficerów powstańców z woj. płockiego z uwagami o ich losach
(z pieczęcią Komis. Pełnom. woj. płockiego) k. 61—62.
- t) „Lista oficerów wojska regularnego” z uwagami k. 63—64.
- u) Lista uwięzionych powstańców w Lidzbarku z prośbą o interwencję
20 II 63 k. 65.
- w) Wyciąg z raportów Biura Wojsk. Pom. nr 1 w Dreźnie 17 XII 63 —
6 IV 64 k. 66—67.

Dawna sygn. P t. 17.

7414. *Pol., franc. 1863—1864. Oryg., kop. i brul. Aktów 28. K. 104.*

Materiały do organizacji powstania styczniowego w zaborze pruskim.

1. Propozycje Komitetu Wielkopolskiego do Komitetu Centralnego z uwa-
gami Bogusława [Łubińskiego]. Kraków 13 III 63 k. 1—2.

2. Akta dotyczące nominacji J. Działyńskiego na Organ. Zab. Prus.:
a) Nominacja na Organ. przez Agenta Wojsk. w Paryżu Eugeniusza [Kacz-
kowskiego] Dębińskiego 22 II 64 k. 5—6, i wezwanie do rozpoczęcia czyn-
ności Organizatora 4 III 64 k. 7—8. — b) „Instrukcja dla Organizacji Woj-
skowej na Księstwo Poznańskie i Prusy” 4 III 64 podpis. E. Dębiński k. 9—10.
— Pismo Komis. Pełnom. w Zab. Prus. [Juliana Łukaszewskiego] do Organ.
[J. Działyńskiego] przesyłające powyższe akta b.d. (kop. uwierz. przez Ne-
stora Du Laurans 6 VI 64) k. 3—4.

3. Projekt rozwiązania trudności finansowych powstania podany przez
J. Działyńskiego (czystopis i brul.) b.d. [64] k. 11—16.

Por. Raporty Bala sygn. B. K. 7408.

Przyborowski: *Ostatnie chwile* IV s. 184, odmienny.

4. Sprawozdanie z przyczyn złej organizacji powstania w zab. prus. i pro-
jekt jej naprawy podany przez [Jana Karłowicza] Janka Białego. Oryg. z uwagą
J. Działyńskiego b.d. [pocz. 64] k. 17—18.

5. „Projekt przedłożony Organizatorowi przez jednego z urzędników
Organizacji” urządzający powstanie w zab. prus. b.d. [IV? 64] (czystopis
i brul.) k. 19—28.

Por. Przyborowski: o. c. I s. 34.

6. „Program nowej Narodowej Organizacji”: Wstęp i Ustawa zasadnicza (krytyka reakcji) b.d. [64] (brul.) k. 29—41.

7. „Ustawa Organiczna” dla organizacji powstania w zab. pruskim b.d. [64] (2 brul., z tych 1 autogr. J. Działyńskiego) k. 42—51.

Zob. też sygn. B. K. 7393.

8. „Ustawa Organiczna dla Zaboru Pruskiego”. 15 V 64 (2 oryg. z piecz., czystopis i brul.) podpis. zatwierdz. Komis. Nadzw. Rz N Jerzy C. [Adam Sapieha?] k. 52—71.

Różna od nr 7. Druk. Łukaszewski: o. c. s. 215.

9. „Ustawa Organiczna” dla zaboru pruskiego 15 VI 64 z piecz. Organ. Zab. Prus. (różna od nr 7 i 8) k. 72—81, przy tym raport gen. Michała Heidenreicha do J. Działyńskiego z planem organizacji cywilnej i wojskowej 26 V 64 (kop.) k. 82—89.

Zob. oryg. sygn. B. K. 7406.

10. Oświadczenie Wydziału Wykonawczego W. Ks. Pozn. protestujące przeciwko nowej organizacji zab. prus. 8 VII 64 (kop.) k. 90—91.

Zob. oryg. sygn. B. K. 7405. Por. Przyborowski: o. c. I s. 45.

11. Okólnik Wydziału Wykonawczego W. Ks. Pozn. do Nacz. Cywilnego pow. Pozn., Średz., Bydł., Pom. i Chełmiń. 24 VI 64 (2 kop.) k. 92—94.

Por. Przyborowski: o. c. I s. 44; Łukaszewski: o. c. s. 349.

12. „Przedstawienie do R. N. złożone do rąk K[arola] R[uprechta] przez obywateli zmuszonych do opuszczenia kraju” z propozycją powierzenia im organizacji zaboru pruskiego b.d. [po 1 II 64] (kop. z poprawkami) k. 95—96.

13. Projekt nowej organizacji powstania w Galicji b.d. [po 29 II 64] k. 97—98.

14. Notatki i różne [64]: a) „Pro memoria” dla Komis. Pełnom. Zab. Prus. [J. Łukaszewskiego] k. 99—100. — b) Upoważnienie do organizacji wojskowej w zab. prus. (brul.) k. 101. — c) Notatka w sprawie organizacji władz Rz N poza granicami kraju k. 102. — d) Fragment brulionu w sprawie organizacji Sądu Nar. k. 103—104.

Dawna sygn. P t. 5.

7415. *Pol., franc. 1863. Oryg. i kop. Aktów 7 (w tym 1 litogr.). K. 19.*

Różne dotyczące organizacji wojskowej powstania styczniowego.

1. „Instrukcja dla Organizacji Pogranicznej. Organizacja Jeneralna Wojska Polskiego”, z polecenia gen. Ludwika Mierosławskiego b.d. [63] (litogr. i kop.) k. 1—10.

2. „Rząd Narodowy Instrukcja dla formowania powiatami wojska polskiego” 16 VI 63 (kop.) k. 11—12, przy tym „Regulamin dostaw” k. 13.

3. „Wykaz uzbrojenia, umundurowania, rekwizytów i amunicji dla piechoty” i kawalerii z kosztorysem (w 2 egz.) b.d. [63] k. 14—17.

4. „Projet d'organisation pour un effectif de 1500 hommes. Composition de toutes armes” 28 V 63 k. 18—19.

Dawna sygn. W t. 34.

7416. *Pol., franc. 1863—1866. Oryg., kop. i brul. Aktów 87. K. 131.*

Materiały dotyczące zakupu i transportu broni do powstania: korespondencja Jana Działyńskiego, rachunki, notatki.

1. Komisja broni w Liège:

a) Listy Aleksandra Guttrego Gł. Agenta Broni w Liège do J. Działyńskiego 6 X 63 — 11 VII 64 (5 i kop. z 24 VI 64 z dopis. fragm. listu J. Działyńskiego do NN) k. 1—2, 6—14 i brul. odpowiedzi 1 V — 20 VI 64 (3) k. 20—23, przy tym: „Wykaz broni znajdującej się na składzie w Liège i w Niemczech” k. 15—16, kopie pism do A. Guttrego: Rząd Narodowy Wydział Wojny w Warszawie 1 II 64 k. 5, Przybylski Wacław Komis. Nadzw. Rz. N 7 I 64 k. 3, z kop. odpowiedzi Guttrego 8 I 64 k. 4; pismo [Adama Sapiehy] Komis. Rz N na Anglię i Francję do J. Działyńskiego 1 V 64 k. 17—18 (zob. oryg. sygn. B.K. 7396), z brul. odpowiedzi 2 V 64 k. 19. — Pogorzelski Władysław do J. Działyńskiego 8 IV 66 k. 108. — NN [Simocke?] do A. Guttrego 5 VII 63 k. 24—25. — [Guttry Aleksander] do NN 18 VI 64 (kop.) k. 26.

b) Wykazy zakupionej broni w Liège, kosztów transportu, notatki A. Guttrego, faktury k. 27—35.

2. Raporty Nacz. Agenta Transportów Broni Cyriaka Accorda do J. Działyńskiego 24 II — 24 IV 64 (7) k. 36—48, przy tym pismo J. Działyńskiego do Accorda 4 V 64 (brul. i kop.) k. 49—51.

3. Korespondencja w sprawie zakupu i fabrykacji broni (karabin J. Działyńskiego) w Anglii i in.:

a) Listy do J. Działyńskiego od następujących:

Giełgud Henryk 19 VIII 63 — 25 II 65 (7) i notatka k. 52—65. — Giełgud Władysław 9 IX 63 k. 66—67. — Naimski Józef 13 IX 63 — 14 IV 64 i b.d. (9) k. 68—81, 83—90, przy tym brul. odpowiedzi J. Działyńskiego k. 81 i list J. Naimskiego do Karola Ruprechta 17 III 64 k. 91. — Swinarski E. [?] 29 III 64 i 8 II 65 (2) k. 109—111. — Tyszkiewicz J. 2 V b. r. [64?] k. 112—113 — NN 22—29 V 64 (2) k. 103—104, przy tym raporty Agentury w Berlinie [Rzepnicki] o denuncjacjach szpiegów pruskich o transportach broni 12—24 V 64 (3) k. 105—107.

b) Listy różnych:

Demontowicz Józef do Nestora Du Laurans w sprawie broni polskiej w Szwecji 16 VI 64 k. 114—115. — Zamoyska Jadwiga z Działyńskich do Romana Czartoryskiego 30 III b. r. [64] k. 116—117 i brul. listu J. Działyńskiego do do R. Czartoryskiego b.d. [III 64] k. 92—93 z notatką na reklamówce broni Devisme'a k. 94. — NN Louis do NN w sprawie transportu broni do Polski Strasburg 26 VI 63 k. 118—119.

c) Notatki, wykazy kosztów zakupu i transportu broni, faktury firmowe etc. k. 95—102, 120—131.

Dawna sygn. P 11 t. 21.

7417. *Ang., franc., niem. 1862—1865. Oryg. Listów 83. K. 135.*

Listy fabrykantów broni, głównie do Jana Działyńskiego, w sprawie zamówień dla powstania.

M. in. listy firm: Colson Felix, Devisme, Girard C., Henseler Jacquesa Lancaster A., Maw Edwin, Oppen Fr. (Colts Patent...).

Dawna sygn. P 11 t. 22.

7418. *Ang., franc. 1862—1868. Oryg. Aktów 87. K. 89.*

Faktury fabryczne i rachunki za broń i efekta wojskowe dla powstania głównie na nazw. Jana Działyńskiego i Romana Czartoryskiego.

M. in. firmy: Devisme, Henseler Jacques, Lancaster, Oppen Fr. (Colts Patent...).

Dawna sygn. P 11 t. 23.

7419. *Pol., franc., niem. 1854—1868. Oryg. i kop. K. 236.*

Materiały odnoszące się do konstrukcji i fabrykacji broni, w szczególności karabinu Jana Działyńskiego.

1. a) „Notice sur la carabine Dzialinski” k. 1—10.

b) Projekt umowy fabrykacji karabinów w Birmingham pomiędzy P. Swinburn a J. Działyńskim k. 11—12, przy tym listy [J. Działyńskiego ?] z instrukcją b.d. [64] (brul. i kop.) (3) k. 13—16.

c) Listy do J. Działyńskiego w związku z konstrukcją i próbami karabinu etc. od następujących:

Colt Samuel 54 k. 18, przy tym cennik z uwagami J. Działyńskiego k. 20. — Lebeda Av. 63 k. 21—22. — Wójcikiewicz Adolf 68 (2) k. 23—25. — Wysocki Józef 68 k. 26.

2. Materiały robocze J. Działyńskiego do konstrukcji broni (obliczenia, notatki, rysunki) k. 33—222, przy tym „Regestr pieniędzy przyjętych od

Działyńskiego” przez Konstantego Giedymina na naukę puszkarstwa u Henselera, notatka i kwit 65—68 k. 27—32.

3. „Odległościomierz (Distanzo-meter) niezawisły (absolutny) Jana Działyńskiego”. Opracowanie zasad budowy instrumentu k. 223—236.

Dawna sygn. P 11 t. 25.

7420. *Franc., ang. 1862—1872. Rękopisy i druki, litogr. rysunki. Sztuk 56.*

Oferty, reklamy, rysunki, druki etc., odnoszące się głównie do broni sprowadzanej z zagranicy, dla powstania.

Dawna sygn. P 11 t. 24.

7421. *Pol. 1864 Oryg., kop. i brul. Aktów 4. K. 8.*

Akta sprawozdawcze Jana Działyńskiego z czynności Organ. Gł. w Zab. Prus.

1. Pismo Agenta Wojsk. w Paryżu Eugeniusza [Kaczkowskiego] Dębińskiego do J. Działyńskiego z wezwaniem złożenia sprawozdania z czynności 27 VII 64 k. 1—2.

2. Sprawozdanie J. Działyńskiego b.d. [ok. 9 IX 64] (brul. bez końca) k. 3—4, przy tym kopia sprawozdania do Izby Obrachunkowej z kop. księgi kasowej Organ. Zab. Prus. 9 IX 64 k. 5—8.

Dawna sygn. P t. 6.

7422. *Pol. 1864. Oryg. Aktów 3. K. 3 i poszyt. K. I—II, 48 (k. 38—48 nie zapis.), 40 (k. 33—40 nie zapis.). Druków 11 i pakiet kwitów i awizacji.*

Akta Pożyczki Narodowej w zaborze pruskim.

1. Pismo do „Komisarza Generalnego na Zabór Pruski” [J. Działyńskiego] przekazujące akta (bez podpisu) 25 V 64 (oryg. i kop.) k. 1—2.

2. Spis imienny obywateli w zaborze pruskim według powiatów z obliczeniem dochodów rocznych pt.: „Rachunki Grossa” (2 egz.) k. I—II, 1—48, 1—40. — Brulion upoważnienia dla J. Działyńskiego b.d. k. 3.

3. Dekrety Rządu Narodowego dotyczące Pożyczki Narodowej (druki z piecz.):

a) [Inc.] „Zważywszy, że w miarę wzrostu powstania narodowego...” Warszawa 5 VII 63. Na odwrocie: „Rząd Narodowy Komisja Długu Narodowego przesyła przy niniejszym dekret...” 4° k. 1 (5 egz.); zob. też sygn. B. K. 7403.

b) [Inc.] „Rząd Narodowy, wzięwszy w ręce kierunek walki...” Warszawa 20 VII 63 4° k. 1 (4 egz.).

c) [Inc.] „Dekretem z dnia 5 lipca...” Warszawa 10 X 63 4° k. 1 (2 różne odb., 2 egz.); zob. też sygn. B. K. 7403.

4. Awizacje i kwity pożyczki narodowej.

Dawna sygn. U t. 26.

7423. *Pol. 1864—1866. Oryg., brul. i kop. Aktów 19. K. 28.*

**Korespondencja Komisji Długu Narodowego z Janem Działyńskim
Organ. w Zab. Prus.**

1. Komisja Długu Narodowego do J. Działyńskiego (podpis. Seweryn, Gałęzowski) 7 V — 27 IX 64 (4) k. 1—2, 5—10, przy tym zwolnienie z obowiązków poborcy w zab. prus. 7 V 64 k. 3 i list Seweryna Gałęzowskiego do J. Działyńskiego 21 I 65 k. 11.

2. Bruliony sprawozdań J. Działyńskiego ze sprzedaży obligacji Pożycz. Nar. 1 VII [64] — 25 I 65 (3) k. 12—14, przy tym rachunki (2) k. 16—17.

3. Akt podania się do dymisji członków Komisji Długu Nar. Karola Ruprechta i Kazimierza Błociszewskiego w związku z uprawnieniami Pełnom. Reprez. Rz N J. Kurzyny 12 VIII 64 (kop.) k. 18—19.

4. Kwity kasowe Komis. Długu Nar. na sumy z oblig. Pożycz. Nar. i Podat. Nar. od J. Działyńskiego 6 II 64 — 27 I 65 (5) k. 20—25, przy tym kopia zaświadczenia o zaciągnięciu przez J. Działyńskiego pożyczki bankowej na wydatki Komitetu Poznańskiego 16 VII 66 k. 26—27 i notatka k. 28.

Dawna sygn. W t. 36.

7424. *Pol. 1864—1865. Oryg. i kop. Aktów 7. K. 20.*

Akta dotyczące likwidacji rachunków z funduszków powstańczych złożonych przez Jana Działyńskiego Izbie Obrachunkowej w Paryżu.

1. Izba Obrachunkowa do J. Działyńskiego (podpis. Teofil Januszewicz, A. Zwoliński) 21 VII 64 — 16 II 65 (3) k. 1—6.

2. Sprawozdanie J. Działyńskiego Izbie Obrachunkowej z wydatkowanych funduszków od lutego do 2 września 1864 9 IX 64 (kop. i brul.) k. 7—11, przy tym „Aneks A i B do rachunku Organizatora w Zab. Prus.” (kop. uwierzyt.) k. 12—13.

3. Pokwitowanie odbioru ekspedycji akt sprawozdawczych J. Działyńskiego 10 IX 64 i akt rozpoznania rachunków Organizatora przez Izbę Obrachunkową 16 II 65 k. 14—20.

Dawna sygn. W t. 37.

7425 *Pol., franc. 1863—1864. Oryg. Aktów 137. K. 149.*

Rachunki i dowody rachunkowe wydatków na cele powstańcze zaboru pruskiego.

1. Rachunki i dowody rachunkowe na kwoty z kasy Organ. Zab. Prus. i różne 13 VI 63 — 6 XI 64 k. 1—80.

2. Toż Agencji w Dreźnie (w tym Biura Wojsk. Pom. nr 1) 20 II — 3 V 64 k. 81—111.

3. Toż Agencji w Paryżu (dotyczą głównie wydatków związanych z wysyłką ochotników Francuzów do zab. prus. za pośrednictwem Władysława Czartoryskiego) 5 III 63 — 21 VIII 64 k. 112—149.

Dawna sygn. W t. 35.

7426. *Pol., franc. 1862—1864. Oryg. 2 notatniki: K. 42 (zapis. tylko 1—7) i k. 19 oraz luźnych k. 144.*

Różne zapiski, notatki, drobne rachunki Jana Działyńskiego dotyczące powstania (dzienniczek czynności, plany, notatki odnoszące się do uzbrojenia, organizacji powstańczej, wykazy osobowe, głównie oficerów, adresy, zestawienia budżetowe wydatków, klucz do szyfru etc.).

Dawna sygn. U t. 32.

7427. *Pol., niem., franc. 1863—1869. Oryg., kop. i brul. Aktów 70. K. 125. Litogr. 8 i fragm. Druków 4.*

Materiały dotyczące procesu Jana Działyńskiego i towarzyszy o zdradę stanu za udział w powstaniu.

1. Listy do J. Działyńskiego w związku z procesem od następujących: Brachvogel Emil adwokat 12 XII 68 k. 1, przy tym do Józefa Rustejki 25 I 69 k. 3—4. — Czartoryski Roman 19 XI 64 i b.d. [przed 19 XI 64] (2) k. 4—7. — Działyńska Celestyna b.d. [64] k. 7a, przy tym brul. jej podania do króla Wilhelma I o amnestię 17 IX 66 (ręką W. Zamoyskiego) k. 7b—9 (zob. też Korespondencja rodzinna J. Działyńskiego z matką, żoną, siostrami i W. Zamoyskim). Goltz Robert ambasad. pruski w Paryżu 17 X i 19 XI 66 (2) k. 10—13, przy tym brul. pism J. Działyńskiego do Goltza X 66 (brul. i czystopis) i b.d. (4) k. 14—23. — Guttry Aleksander 29 IX 66 k. 24—25, przy tym list Bogusława Łubieńskiego do A. Guttrego 27 IX 66 k. 26—27. — Janecki Emil adwokat 14 II 65 — 22 IX 66 (3) i depesza k. 28—34, przy tym listy Janeczekiego: do Augusta Cieszkowskiego 6 i 7 II 65 (2) k. 35—38, i NN 69 i b.d. (2) k. 43—45 oraz list A. Cieszkowskiego do gen. Władysława Zamoyskiego 10 II 65 k. 39—40 i odpowiedź 15 II 65 k. 41—42. — Mańkowska Bogusława 3 VI 64 k. 46—47, przy tym protokół śledczy Napoleona Mańkowskiego (kop.) k. 48—53. — Matecki Teofil 8 VII 63 k. 54. — Rustejko Józef 11 X 63 —

16 VIII 65 (4) k. 55—60, przy tym listy Rustejki do Elżbiety z Czartoryskich Działyńskiej 29 VII 63 — 10 III 64 i b.d. (3) k. 61—67. — [Wierzbński? Władysław] b.d. [68?] k. 68—69. — Wolniewicz Włodzimierz 10 X 64 k. 70—71, przy tym kop. odpowiedzi 12 X 64 k. 72 i brul. listu J. Działyńskiego b.d. [66] k. 73—74. — Zamoyski Władysław gen. 27 X 66 (kop.) k. 75—76 (zob. też oryg. korespondencję). — Żórawski Józef 2 X 64 i 12 X 68 (2) k. 77—79. — Zbiorowy z wezwaniem do powrotu do kraju b.d. [66?] k. 80—81 (podpisy naklej.).

Listy różnych w sprawie procesu: Brodowski Karol do Storczyńskiego [?] 18 IX 64 k. 82—83. — NN więzień do NN w sprawie zeznania świadka o papierach Guttrego w depozycie u Działyńskiego 17 VIII 64 k. 84.

2. Akta procesowe:

Akt oskarżenia J. Działyńskiego o zdradę stanu 64 (kop.) k. 85—99. — Bruliony projektu obrony J. Działyńskiego 65 k. 100—105. — Pisma Król. Izby Sądowej w Berlinie do J. Działyńskiego 1866—1869 (6), m. in. likwidacja kosztów procesu (kop.) 66, akt amnestii 28 IV 69 (kop.) k. 106—107, 110—119, przy tym brul. podania obrońcy do prokur. Adlunga 68 k. 108—109.

Wyroki sądu berlińskiego z uzasadnieniem 1865 (litogr.): przeciwko Romanowi Czartoryskiemu ss. 73 i rps. 10 i Józefowi Bolesławowi Lutomskiemu, ss. 87 i rps. 8; Wyrok sądu apelacyj. przeciwko Wł. Niegolewskiemu, N. Mańkowskiemu, B. Moszczeńskiemu, J. B. Lutomskiemu i Wł. Wolniewiczowi 65 ss. 27 (litogr.): Wyciągi z aktów oskarżenia podsądnych w procesie do użytku obrońcy E. Janeckiego 65 (litogr.) ss. I—II, 81, 5.

„Acta manualia des... Janecki in Sachen... betrefend die Untersuchung c/a Johann Działyński” 69 k. 1—12.

„Uebersetzung der Schriftstücke des Poln. Nationals Komitees für das Grh. Posen, vorgefunden bei Graf Działyński am 28/4 63” (litogr.) k. 9, fragm. wyciąg. z posiedzeń sądu etc. 64 (litogr.) k. 10—15. — Różne: Wykaz akt, na których oparło się śledztwo k. 120—121, karty wstępu na posiedzenia sądu k. 123—125 i notatka k. 122.

Druki: Atanazy Jerzewski: Die Bemerkung pro memoria eines ungenannten Angeklagten in Staatsgerichtshofs-Untersuchungs-Sache wider den ... Działyński ... Berlin 1864 ss. 20 i dod. (egz. cenzur.). Estr. II, 221; Dodatek do nr 295 [64] „Dzien. Pozn.” z ogłoszeniem wyroku; „Dziennik Pozn.” 69 nr 49 z podaniem przebiegu sesji sądu stanu w Berlinie z 27 II 69.

Dawna sygn. U t. 31.

1019. *Pol. XIX w. Kop. 2°. K. 800. Opr. polsk.*

Akt oskarżenia Jana Działyńskiego i towarzyszy w Król. Izbie Sądowej w Berlinie 1864 r. o zdradę stanu za udział w powstaniu styczniowym: Cz. ogólna i szczegółowa z życiorysami 149 oskarżonych. Tłum. z niem.

Druk. urzędowy: Anklageschrift des Ober-Staatsanwalts bei dem Kgl. Kammergerichte gegen die Betheiligten bei dem Unternehmen welches darauf abzielt zur Wieder herstellung eines polnischen Staats... Berlin 1864.

7428. *Pol. 1861. Kop. Aktów 8. K. 24. Litogr. 1. Druk 1.*

Różne dotyczące manifestacji z okresu poprzedzającego wybuch powstania styczniowego.

1. Opis manifestacji warszawskich z 25 i 27 lutego 1861 l III 61 k. 1—11.
2. Odezwa do kobiet polskich w sprawie żałoby po zająściach warszawskich 3 III 61 k. 12.
3. „Pismo od jednego chłopu natchnionego do wszystkich chłopów. W dzień śgo Józefa 1861 roku”. W sprawie wykupu ziemi k. 13—14.
4. „Odezwa miasta Warszawy do konsula angielskiego w niedzielę 21 lipca 1861 o godz. 5tej po południu” (ręką Cel. Działyńskiej) k. 15—16.
5. Kopia odpowiedzi biskupa chełmskiego Jana Teraszkiewicza [Zamoyskiemu?] w sprawie powrotu ks. Nikona Zielińskiego na probostwo we Włodawie 31 VIII 61 k. 17.
6. „Lud do wyborców”. Odezwa ludu warszawskiego w związku z ustawą wyborczą rządową wręczoną deputowanym 23 IX 61 k. 18—19.
7. „Bracia Polacy, Rusini i Litwini”. Odezwa w sprawie obchodu rocznicy unii horodelskiej 10 X 61 k. 20—21.
8. „Mowa ... Jastrowa podczas nabożeństwa żałobnego w synagodze przy ul. Danielewiczowskiej” w Warszawie [61] (litogr.) k. 22—23.
9. Notatka w sprawie nabożeństwa za Andrzeja Zamoyskiego w Paryżu k. 24.
10. „Głos w przedmiocie wyborów do Rad Powiatowych w Królestwie Polskim roku 1861”, podpis. „Obywatel z powiatu stanisławowskiego”. Poznań 1861 ss. 14 (druk korekt.).

Dawna sygn. W t. 39.

7429. *Pol. i rjez. 1862—1864 i XX w. Oryg. i kop. Aktów 17 (w tym 1 litogr.). K. 28. Blankiety urzędowe władz powst.*

Różne dotyczące powstania styczniowego.

1. „Mowa Władysława Czartoryskiego miana w Londynie na meetingu d. 23 paźdz. 1863” i depesza W. Zamoyskiego o motii Henessyego (kop.) k. 1—5.
2. „Wyciąg z depeszy Władysława Czartoryskiego do Rządu Narodowego z d. 24 IV 1864 (nr 44)” (ręką Kalinki) k. 6.
3. Podanie internowanych powstańców w twierdzy Königgrätz do władz narodowych w Paryżu 19 IV 64 k. 7.

4. „Rozkaz do młodzieży w szkołach W. Ks. Poznańskiego” b.d. [63] k. 8.
5. „Sprawozdanie z bitwy pod Bieniszewem”. (kop. XX w.) k. 9—10.
6. Mowa członka Rady Powiatowej Siedleckiej (63) k. 11—14.
7. Adres dam szwedzkich w Sztokholmie z adnotacją J. Demontowicza 72 V 63. (podpis. E. Sandeberg i A. Nordström) k. 16—17 i kop. odpowiedzi polskiej k. 18.
8. „Centralne Towarzystwo Polskie Brzegów Oceanu Spokojnego w San Francisco do Wł. Zamoyskiego w Paryżu”. Zawiadomienie o meetingu Przyjaciół Polski i przesłanie na rzecz powstania pieniędzy (podpis. J. W. Andrzejewski) 23 VI 63 k. 19.
9. „Adres mieszkańców grodu Lewes w hrabstwie Sussex do Rządu Narodowego Polskiego” (podpis. John Smith) [63] k. 20.
10. Odezwa rewolucyjna rosyjska wzywająca do powstania w Rosji [Inc.] „Служайная пора приходит...” 19 II [63] (cyryl.) k. 21.
11. Paszporty zagraniczne na nazwisko: a) Marc Leon (francuski) 28 IV 63, b) Brüning Karl (pruski) 15 VII 63, c) Szpringmann Adolf (austriacki) 17 V 62 k. 24—28.
12. Opis weterana Józefa Mizgalskiego o swoim udziale w powstaniu (organizacja oddziału pod Śremem, przejście granicy pod Pyzdrami z Ioung de Blanckenheim, bitwy pod Starą Wsią, pod Brdowem) (XX w.) k. 15.
13. Życiorys powstańca Franciszka Ksawerego Pajzerta z opisem udziału w bitwach pod Brdowem i Nową Wsią b.d. (XX w.) k. 22—23.
14. Blankiety urzędowe korespondencji i czynności władz powstańczych.

Dawna sygn. W t. 38.

7430. *Pol. i rjez. 1862—1866. Druków 16 (tytułów 8) i wycinki z prasy. Druki z pieczęciami urzęd.*

Druki ulotne odnoszące się do powstania styczniowego.

1. „Offener Brief an Se. Majestaet den Kaiser Napoleon III.” (podpis. Junius) 22 X 63. 4° knlb. 2. Z not. inform.
2. „Rozporządzenia i Wiadomości Policji Narodowej”. R. 1—2 nr 3—6. 16 XII 63 — 30 I 64 Estr. IV, 126 (nr 5 w 2 egz.).
3. Odezwa. „Rząd Narodowy do Narodu”. [Inc.] „Rodacy od jedenastu blisko miesięcy wytrzymujemy...” Warszawa 15 XII 63 2° k. 1.
Estr. IV, 154. Przedruk.: E. Maliszewski: *Rok 1863*. Warszawa ok. 1922 s. 101—105.
4. „Kopia depeszy [Władysława] Czartoryskiego do Rządu Narodowego Paryż 24 lutego 1864 r.” (litogr.) 4° knlb. 2 (3 egz.).

Przedruk.: Giller: *Historia powstania II* s. 429; Maliszewski: o. c. s. 114—120.

5. Odezwa Adama Sapięhy Komis. Pełnom. Rz N na Anglię i Francję Paryż 21 IV 64. [Inc.] „Komisarz Nadzwyczajny za granicami zaboru moskiewskiego...” 2° knlb. 1 (3 egz.).

Przedruk.: A. Giller: o. c. II s. 9—10.

6. Odezwa Mariana Langiewicza w związku z objęciem dyktatury. [Inc.] „Rodacy! Strasznymi gwałtami i uciskiem...” Gł. kwatera Goszcza 10 III 63 in plano k. 1.

Przedruk: E. Maliszewski: o. c. s. 66—70.

7. Odezwa Komitetu Wielkopolskiego w sprawie poparcia powstania. [Inc.] „Rodacy! Kiedy przed kilku miesiącami bracia nasi...” 20 V 63 2° k. 1.

8. „Beseda s russkim narodom živuszczim v Zapadnom i Jugożapadnom krae Rossii”. [Inc.] „Davno mne choteloś...” Kiev 63 4° knlb. 2.

9. Wycinki z prasy zagranicznej, głównie angielskiej, odnoszące się do powstania („The Times”, „The Standard” etc.) 62—63. Sztuk 13.

Zob. też w dziale druków B. K. druki ulotne z okresu powstania styczniowego. Dawna sygn. W t. 41 i t. 42.

INDEKS OSÓB

Abaffin Joseph 7408
Ablamowicz Józef Edward 7403, 7408, 7411
Accord (Akkord) Cyriak 7416
Adamczewski L. 7411
Adlung prokur. 7427
Afanosowicz Władysław 7408
André An. 7408
Andrzejewski K. 7411
Andrzejewski J. W. 7429
Antoniewicz Jan 7411, 7413
Argant Paul 7410
d'Arnould Gaston Birre zob. Birre Gaston d'Arnould

Bal Wiktor 7408
Baranowski zob. Rawicz K.
Barba 7410
Barzykowski Stanisław 7409
Bassano N. J. Hugues Maret 7408
Bednarski Leopold 7413
Bertram podpor. 7412
Berwiński Władysław 7413
Bielawski Feliks 7411
Bilski Bolesław 7411

Birre Gaston d'Arnould 7410
de Blankenheim Young zob. Young de Blankenheim
Błaszczyński (Tomaszewski; Bohdan Bończa) Konrad 7409
Błociszewski Kazimierz 7423
Bogdan Paweł 7400
Bogucki Aleksander 7408
Boguszewicz Stanisław 7411
Bończa Bohdan pseud. zob. Błaszczyński Konrad
Bońkowski 7403, 7405
Bosak Józef pseud. zob. Hauke-Bosak Józef
Br. Gr. krypt. zob. Łukaszewski Julian Ksawery
Brachvogel Emil 7427
Breański Feliks 7399, 7400, 7402, 7403
Brodowski Karol 7427
Broel-Plater Władysław zob. Plater Władysław
Brüning Karl 7429
Brzozowski B. Ludwik 7413
Brzozowski Jan 7408
Budziszewski Antoni 7409

- Cailloné Eugène 7410
 Callier Edmund 7400, 7409
 Carbonnel d'Hierville 7410
 Chaniewski Aleksander 7402, 7403
 Chmielewski Ignacy 7403
 Cholewa-Jan 7408
 Cieszkowski August 7427
 Colson Felix 7417
 Colt Samuel 7417—7420
 Czachowski Julian 7405
 Czarniecki Józef 7412
 Czarniecki Kazimierz 7400, 7409
 Czarniecki Władysław pseud. zob. Kasprzykowski Wawrzyniec
 Czartoryski Roman 7408, 7416, 7418, 7427
 Czartoryski Władysław 7403, 7409, 7410, 7425, 7429, 7430
 Czerniewicz Józef 7413
 Czudowski Juliusz 7403, 7405
 Czyński Ignacy pseud. zob. Radziszewski Bronisław
 Czyński Kazimierz pseud. zob. Łopaszewski
- Dąbrowski ob. z Litwy 7405
 Dąbrowski Jarosław 7411 (wzmianki w listach Skoraczewskiego)
 Dąbski pseud. zob. Jordan Zygmunt
 De La Croix podpułk. 7403, 7412
 De La Forge Anatole 7410
 Delamante Georges 7410
 Dembiński kapit. 7408, 7413
 Dembiński Leon 7412
 Demontowicz Józef 7408, 7416, 7429
 Derny 7411
 Devisme fabr. broni 7417, 7418
 Dębiński-Kaczkowski (Kot) Eugeniusz 7400, 7407, 7414, 7421
 Dłuski (Jabłonowski) Bolesław 7407
 Dołęga (nie Sierakowski) 7401
 Du Laurans Nestor 7403, 7404, 7405, 7411, 7412, 7414, 7416
 Dutkiewicz Jan 7408, 7409
 Dziadulewicz (Zarzecki) B. 7413
 Działyńska Cecylia 7409
 Działyńska Celestyna (Iza) odsył., 7427, 7428
 Działyńska Elżbieta 7409 7427
 Działyński Jan 1019, 7393—7397, 7399, 7401, 7405—7411, 7414, 7416—7419, 7421—7427
 Dzida pseud. 7408
- Dzierzbicki podpor. 7412
 d'Erville Auguste Rousiot zob. Rousiot
 d'Erville Auguste
 Everaerts J. 7410
- Fanti pseud. zob. Łempicki Stanisław
 Faucheux Emile 7410
 Fougue Lucien 7410
 Fourgeret Alfred 7408, 7410
 Futerowski Adolf 7411
- Gałęzowski Seweryn 7409, 7423
 Gąsiorowski Bronisław 7413
 Giedymin Konstanty 7419
 Giedymin Oskar 7413
 Gielgud Henryk 7416
 Gielgud Władysław 7416
 Girard C. 7417
 Godebski pułk. 7408
 Goltz Robert 7427
 Gorecki oficjal. Działyńskich 7409 odsył.
 Gr. Br. krypt. zob. Łukaszewski Julian Ksawery
 Grabowski Bronisław 7411
 Grabowski Władysław 7413
 Grabski ob. z Gostyńskiego 7405
 Gross S. 7403, 7408, 7422
 Groza Bronisław pseud. zob. Łukaszewski Julian Ksawery
 Gruszczyński Feliks 7405
 Gruszczyński Konstanty 7411
 Gurecki Hieronim 7411
 Gutkowski Henryk 7413
 Guttry Aleksander 7411, 7416, 7427
- Hallais E. 7410
 Hauke-Bossak Józef 7398, 7408
 Heidenreich (Kruk) Michał 7406, 7409, 7414
 Henessy 7429
 Hensler Jacques 7417, 7419
 Herz Joseph 7409
 Heydenreich Michał zob. Heidenreich (Kruk) Michał
 d'Hierville Carbonnel zob. Carbonnel d'Hierville
 Hippolit pseud. zob. Skotniki Antoni (?)
 Hłasko Julian 7413
- de l'Isle A. Georges Villiers zob. Villiers
 de l'Isle A. Georges

- Jabłonowski pseud. zob. Dłuski Bolesław
 Jagodziński Józef 7411
 Jakubowski Ludwik 7411
 Janecki Emil 7427
 Janek Biały pseud. zob. Karłowicz Jan
 Jankiewicz Józef 7411
 Jankowski R. 7411
 Janota Andrzej pseud. zob. Robiński Seweryn
 Januszewicz Teofil 7408, 7424
 Jastrow Marek 7428
 Jerzewski Atanazy 7427
 Jerzy C. pseud. zob. Sapieha Adam
 Jeziorański Antoni 7409 odsył.
 Jonas Wilhelm 7411
 Jordan (Dąbski) Zygmunt 7408
 Junius 7430

 Kaczkowski Eugeniusz pseud. zob. Dębiński-
 -Kaczkowski Eugeniusz
 Kamocki ob. z Piotrkowskiego 7405
 Karłowicz (Janek Biały) Jan 7408, 7411, 7414
 Karp pseud. zob. Zbyszewski Władysław
 Karsznicki Jan 7413
 Karwowski major 7405, 7413
 Kasprzykowski (Władysław Czarniecki) Wa-
 wrzyniec 7413
 Kazowski Hiacynt 7408
 Kleber Jakub 7411
 Kleber Ludwik 7411
 Klemczyński Z. 7411
 Klepaczewski Bolesław 7408
 Kober Adolf 7411
 Kolbe-Witkowski 7413
 Kołodziński por. 7412
 Kołyszko Feliks 7413
 Kopernicki Franciszek 7395, 7408, 7409
 Kopernicki Lucjan 7411
 Kosiński T. W. 7403
 Kossak W. 7411
 Kossakowski Bronisław 7413
 Kot pseud. zob. Dębiński-Kaczkowski Eu-
 geniusz
 Koziełło (Skala) Jan 7408, 7413
 Kosiński Wiktor 7411
 Kozłowski Edward 7411
 Krasiński Karol 7408
 Kraszewski Józef Ignacy 7403
 Królikowski Leon 7411
 Kruk Michał pseud. zob. Heidenreich Michał
 Krzymuski nac. Łasku 7413

 Kucziński Bronisław 7413
 Kucziński W. 7413
 Kuczewski (Poraj) Jerzy 7403
 Kurowski Stanisław 7413
 Kurzyna Jan 7397, 7423
 Lafayette Edmond 7410
 La Forge Anatole zob. de La Forge Anatole
 Lancaster A. 7417, 7418
 Langiewicz Marian 7430
 Larnandie major 7407
 Laskowski Teofil 7411
 Lasocki Adolf 7409
 Laurans Nestor Du zob. Du Laurans Nestor
 Lebeda Av. 7419
 Legée 7410
 Lehman (Leman) Teofil 7409, 7413
 Le Jars Déodat 7410
 Leopold Ignacy 7413
 Lespinasse J. 7410
 Leszczyński Zenon 7403
 Levenson Montague 7408
 Lewandowski Jan 7411
 Lorans 7410
 Louis 7416
 Lutomski Józef Bolesław 7427

 Łapiński Teofil 7411
 Łempicki (Fanti) Stanisław 7408
 Łopaszewski (Kazimierz Czyński) 7400, 7403
 Łubieński Bogusław 7414, 7427
 Łukaszewski Julian Ksawery (Bronisław Gro-
 za) 7395, 7403, 7412, 7414

 Maciejowski Wacław Aleksander 7411
 Majewski Władysław 7403, 7413
 Mańkowska Bogusława 7427
 Mańkowski Napoleon 7409 odsył., 7427
 Marc Léon 7429
 Maret N. J. Hugues de Bassano zob. Bas-
 sano N. J. H. Maret
 Markowitz Jefrem 7408
 Martin Henri 7410
 Marzycki 7408
 Matecki Teofil 7427
 Matuszewicz Aleksander 7409
 Maw Edwin 7417
 Mercier Eugène 7410
 Międzyński z Rudnik 7413
 Mielnicki Aleksander 7405
 Mierosławski Ludwik 7408, 7415
 Miller kapit. 7412

- Miszewski Dow. Strzele pow. mławskiego 7412
Mizgalski Józef 7429
Młochowski Apolinary 7408
Mondan Eugène 7410
Montrel J. D. 7410
de Monttessuy Paul 7410
Moraczewska Bibiana 7409 odsył.
Morawski Aleksander 7408
Mornand T. 7410
Moszczeński B. 7427
Moszyński Maksymilian 7408
Moszyński Władysław 7409
Mułkowski Erazm 7411
- Naimski Józef 7411, 7416
Naimski Michał 7408
Napoleon III 7408, 7409, 7410, 7430
Narzynski Józef 7408
Navone Luigi 7408, 7412
Némethy Aleksander 7412
Neyman Napoleon 7411
Nieczuja Józef (nie Kaczkowski i nie Miniewski) 7411
Niegolewski Władysław 7408, 7427
Nieszkowski ob. z Kaliskiego 7413
Nightingale Florence 7409
Niwiński Stanisław 7413
Nordström A. 7429
Nowalewski Andrzej 7411
- Offerlé Philippe 7410
Ogniewski S. 7401, 7408
Okulicki dr 7411
Olszański Teofil 7400, 7408, 7409, 7412
Olsztyński Czesław 7411
Oppen Fr. 7417, 7418
Ordega Józef 7410
Ostojka Michał 7408
Ostroga pseud. zob. Poradowski Aleksander
Ostrowski Władysław 7411
- Padlewski Zygmunt 7409
Pagès Armand 7410, 7411
Pajzert Franciszek Ksawery 7429
Paradis Mathieu 7410
Pawłowski Artur 7411
Pieńkowski Adolf 7413
Pieńkowski Karol 7413
Piotrowski Karol 7411
- Plater Władysław 7403
Podczaski Zygmunt 7403, 7408
Podgórski Bolesław 7408, 7413
Pogorzelski Władysław 7416
Pokorski Władysław 7412
Ponz P. 7410
Poradowski (Ostroga) Aleksander 7403, 7405
Poraj pseud. zob. Kuczewski Jerzy
Preuss M. 7411
Przybylski Leonard 7411
Przybylski Wacław 7395, 7396, 7403, 7413, 7416
Przyłuski Leon 7407
- Rackowski Wincenty 7395, 7402, 7407, 7409
Radoliński Roman 7413
Radzicka Aniela 7413
Radziszewski Bronisław (Ignacy Czyński) 7395, 7403, 7405, 7408, 7413
Ramotowski (Wawer) Józef Konstanty 7413
Rawicz (Baranowski?) K. 7408
Reed Johnson 7408
Reicke A. 7408
Reiman Pomoc. Komis. woj. plock. 7412
Resfatfully Jones 7408
Reszka Teodor 7411
Reymond L. 7410
Robert L. 7410
Robiński (Andrzej Janota) Seweryn 7409
Robowski Władysław 7411
Rochetin Stanisław 7408
Roman (Sawa) Apolinary 7412
Rotszyld 7410
Rousiot Auguste d'Erville 7410
Różycki Edmund 7396, 7407
Ruprecht Karol 7394, 7403, 7414, 7416, 7423
Rusiecki Henryk 7411
Rustejko Józef 7409 odsył., 7427
Rychłowski Władysław 7395, 7408
Ryffert Katarzyna 7411
Ryffert (Ryfert) Piotr 7413
Rzepnicki agent w Berlinie 7416
Rzeźniewska Antonina 7411
- Sadowski Józef 7413
Sandenberg E. 7429
Sapicha Adam 7395, 7396, 7403, 7405, 7407, 7414, 7416, 7430
Saumon Ch. 7410
Sawa pseud. zob. Roman Apolinary
Sawicki Jan 7409

- Schmitt 7410
 Serafiński Józef 7411
 Sierakowska Apolonia 7408
 Sierpiński Leon 7408
 Simocke 7416
 Skalski ob. z Wichuńskiego 7413
 Skała pseud. zob. Koziello Jan
 Skarbek Stanisław pseud. zob. Wojczyński Jan
 Skierecki Jan Nepomucen 7411
 Skoraczewski Filip 7411
 Skotnicki Antoni 7402
 Skrzycka Józefa 7411
 Skrzycki Nepomucen 7411
 Słaboszewski Wojciech 7411
 Słomińska Zenobia 7411
 Smith John 7429
 Soplica Edmund 7411
 Staniszewski Bolesław 7413
 Storczyński 7427
 Stuart kapit. 7410
 Suchodolski J. 7411
 Sulmierska z Węglewic 7413
 Świerczewski Antoni 7411
 Święcicki J. 7411
 Swinburn P. 7419
 Swinarski E. 7416
 Syrewicz Emeryk 7407, 7411
 Szczyciński Stanisław 7400, 7401, 7403, 7405, 7409
 Szpringmann Adolf 7428
 Szejnlike agent w Pradze 7403
 Szumlański Stanisław 7408
 Szumowski Wincenty 7413
 Szymanowski Roman 7413

 Teraszkiewicz Jan 7428
 Tomaszewski Konrad (Bończa) zob. Błaszczynski Konrad
 Tomkiewicz (Wojnek) Ksawery 7401
 Topór pseud. zob. Zwierzdowski Ludwik
 Trawiński Andrzej 7411
 Trawiński Florentyn 7411
 Trzaskowski kapit. 7412
 Trzetrzewiński A. 7400, 7402
 Tyszkiewicz J. 7416

 Villiers de l'Isle A. Georges 7410

 Waille chirurg 7404, 7411
 Waśniewski Maksymilian 7412
 Wawer pseud. zob. Ramotowski Józef Konstanty
 Westow Alfred 7408
 Wierciński Dionizy 7411
 Wierzbicka Malwina 7411
 Wierzbński Władysław 7411, 7427
 Wilgocki Nacz. Oddz. II. woj. płock. 7412
 Wilhelm I 7427
 Witkowski ofic. kawal. płock. 7412
 Witkowski Henryk 7413
 Witkowski Kolbe zob. Kolbe-Witkowski
 Witwicki Ludwik 7411
 Wojciechowska Aniela 7411
 Wojczyński (Stanisław Skarbek) Jan 7403, 7405
 Wojnek pseud. zob. Tomkiewicz Ksawery
 Wolniewicz Włodzimierz 7427
 Wołowski Bronisław 7402, 7409
 Wójcikiewicz Adolf 7419
 Wróblewski por. 7412
 Wysocki Józef 7419

 Young de Blankenheim 7429

 Zabielski Aleksander 7411
 Zagórski Jan Ostoja 7413
 Zaleski Ludwik 7408
 Zamoyska Jadwiga 7411, 7416
 Zamoyski Andrzej 7428
 Zamoyski Władysław gen. 7408, 7409, 7427, 7429
 Zamoyski Władysław syn 7411 notatka
 Zarzecki pseud. zob. Dziadulewicz B.
 Zawada Waław 7413
 Zbyszewski (Karp) Władysław 7408
 Zieliński 7403
 Zieliński Ignacy 7408
 Zieliński Michał 7401, 7411
 Zieliński Nikon 7428
 Zimmermann agent we Wrocławiu 7403
 Zmorska Tekla 7411
 Zwierzdowski (Topór) Ludwik 7412
 Zwoliński A. 7424

 Ż. Antoni 7411
 Żórawski Józef 7427
 Żuk Aleksander 7400, 7409